

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.33/2025/27.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. év szeptember hó 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és a 2025. év szeptember hó 16. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/333. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlottal szemben megváltoztatja.

Terhelt1 I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételének számát 200 (kettőszáz) napra, valamint a foglalkozástól eltiltás tartamát 3 (három) évre enyhíti, továbbá a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidejét 3 (három) évre mérsékli.

Ekként Terhelt1 I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés összegét 5.000.000,- (ötmillió) forintban állapítja meg.

Terhelt2 II.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) évre, a vele szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételének számát 200 (kettőszáz) napra, valamint a foglalkozástól eltiltás tartamát 3 (három) évre enyhíti, továbbá a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidejét 3 (három) évre mérsékli.

Ekként Terhelt2 II.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés összegét 4.000.000,- (négymillió) forintban állapítja meg.

Terhelt8 VIII.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra, míg a foglalkozástól eltiltás mértékét 3 (három) évre enyhíti.

Terhelt9 IX.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételének számát 200 (kettőszáz) napra, valamint a foglalkozástól eltiltás tartamát 3 (három) évre enyhíti, továbbá a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidejét 3 (három) évre mérsékli.

Ekként Terhelt9 IX.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés összegét 2.000.000,- (kettőmillió) forintban állapítja meg.

Terhelt7 VII.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlottat megrovásban részesíti, míg a velük szemben alkalmazott próbára bocsátást mellőzi.

A 64010/22/2016. bü. számú büntetőügyben lefoglalt, az EBR:85/2017. számú bűnjeljegyzékben szereplő pénzösszegeből az Terhelt1 I.r. vádlottnak kiadni rendelt összeget

50.000.000,- (ötvenmillió) forintban állapítja meg, míg a pénzbüntetésre és bűnügyi költségre visszatartandó összeget 6.000.000,- (hatmillió) forintra mérsékli.

A 64010/22/2016. bü. számon (EBR:50/2017., Pln:4/1/2017) 71 darab 10.000 forintos bankjegy (nyomozati iratok 20. kötet 1. oldalán lévő 2019. augusztus 15. napján kelt Összesített bűnjeljegyzék 1. sorszáma alatt), összesen 710.000,- (hétszáz tízezer) forint lefoglalását megszünteti és azt Terhelt1 I.r. vádlottnak kiadni rendeli.

Terhelt10 X.r. vádlott lakcíme: Cím14

Amennyiben a dolog átvételére jogosult a jogerős határozat közlésétől számított 3 (három) hónapon belül azt nem veszi át, akkor az állam tulajdonába kerül.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

[1] A Balassagyarmati Törvényszék a 2023. április 20. napján kihirdetett 9.B.38/2020/333. számú ítéletével:

[2] - Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki részben tettesként, részben társtettesként, részben pedig közvetett tettesként, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont]; bűnsegédként, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont]; bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]; és folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. Ezért a törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. Az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a pénzbüntetés egy napi tétel összegét 25.000.- forintban határozta meg, egyúttal rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtásának 5 év próbaidőre történő felfüggesztéséről. Valamint rendelkezett a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, és az összesen 10.000.000,- forint a pénzbüntetés meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[3] - Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét részben közvetett tettesként, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] mondta ki. Ezért a törvényszék Terhelt2 II.r. vádlottat 2 év szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 20.000,- forintban határozta meg. Egyúttal rendelkezett a szabadságvesztés

végrehajtásának 5 év próbaidőre történő felfüggesztéséről, valamint a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, és 8.000.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[4] - Terhelt7 VII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért őt a bíróság 1 év próbaidőre próbára bocsátotta.

[5] - Terhelt8 VIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki üzletszerűen, társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont]; üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont]; üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont]; társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]; és folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis-magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. Ezért Terhelt8 VIII.r. vádlottat a bíróság halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, annak végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette, továbbá rendelkezett a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról.

[6] - Terhelt9 IX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért Terhelt9 IX.r. vádlottat a törvényszék halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000,- forintban határozta meg, a szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Továbbá rendelkezett a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, és a 4.000.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[7] - Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XIII.r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont], ezért őket a törvényszék 1-1 év próbaidőre próbára bocsátotta.

[8] Rendelkezett továbbá a nyomozás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a bírói letétként kezelt összesen 85.203.888,- forint átutalásáról a Nemzeti Adó- és Vámhivatal befizetési számlájára.

[9] Valamint Terhelt1 I.r. vádlottól lefoglalt és az elsőfokú ítélet kihirdetésekor rendelkezésre álló 100.000.000,- forintból 89.000.000,- forintot I.r. vádlottnak kiadni rendelt, míg a fennmaradó 11.000.000,- forintot a pénzbüntetés és bűnügyi költség megfizetésének biztosítékként visszatartott.

[10] Ezenkívül részben külön-külön, részben egyetemlegesen kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[11] A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlott terhére büntetésük súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

[12] Az ügyész Terhelt7 VII. r. vádlott tekintetében a tárgyaláson az ügydöntő határozatot tudomásul vette.

[13] A tárgyaláson jelenlévő ügyész a többi vádlott tekintetében az alábbi jogorvoslati nyilatkozatot tette:

[14] - Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása, valamint 718.479,- forint erejéig vagyonekbezáras elrendelése érdekében,

[15] - Terhelt2 II. r. vádlott és Terhelt9 IX. r. vádlott vonatkozásában végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett,

[16] - Terhelt8 VIII. r. vádlottat érintően a szabadságvesztés próbaidejének megemelésé és pénzbüntetés kiszabása céljából,

[17] - Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak tekintetében próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés és foglalkozástól eltiltás kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[18] A vádlottak és a védőik részéről az alábbi jogorvoslati nyilatkozat érkeztek:

[19] - Terhelt1 I.r. vádlott, és védője, valamint Terhelt2 II.r. vádlott védője, és Terhelt8 VIII.r. vádlott és védője az ítélet valamennyi rendelkezése és az indokolás ellen, elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében,

[20] - Terhelt10 X.r. vádlott védője az ítélet valamennyi rendelkezése és az indokolás ellen, elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés végett,

[21] - Terhelt2 II.r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetése enyhítése érdekében,

[22] - Terhelt7 VII.r. vádlott felmentése végett,

[23] - tanú29 Tibor IX.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlott felmentésük végett, míg védőjük jogi és ténybeli okból az ítélet valamennyi rendelkezése és az indokolás ellen jelentettek be fellebbezést.

[24] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.322/2020/23. számú átiratában az ügyészi fellebbezést Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében módosított tartalommal - az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében -, míg a többi vádlott tekintetében változatlan okból tartotta fenn.

[25] Az ügyészi álláspont szerint Terhelt2 II. r. vádlott javára bejelentett fellebbezések eltérő okból, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezően alaposak, az egyéb védelmi fellebbezéseket alaptalanok.

[26] Kifejtette, hogy a tanács elnöke az ügy tárgyalását a Balassagyarmati Törvényszéken előkészítő üléssel kezdte meg, melyet egyesbíróként tartott meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezen eljárása törvényes volt, figyelemmel arra, hogy az előkészítő ülés megtartásakor hatályos, a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Kormányrendelet 45. §-a kifejezetten előírta, hogy az elsőfokú bíróság tanácsa helyett egyesbíróként a tanács elnöke jár el. Miután a Kormányrendelet hatályát veszttette, az elsőfokú bíróság a Be. 13. § (3) bekezdésében írtaknak

megfelelően mindvégig változatlan összetételű, három hivatásos – köztük egy gazdasági ügyszakos – bíróból álló tanácsban járt el, így a bíróság összetétele az elsőfokú eljárás során törvényes volt.

[27] Az egyesítés törvényessége tekintetében utalt a Be. 146. § (1) bekezdésére és a Be. 20.§ (2) bekezdésére is, továbbá a vádiratok közötti személyi és tárgyi összefüggésre is, amelyek megalapozták az ügyek egyesítését.

[28] Az ügyészség átiratában kifejtette, hogy Terhelt1 I. r. vádlott ismételt, a Be. 430. § (1) bekezdésben írt joga szerinti a tárgyaláshoz való jogáról lemondása kapcsán a Be. 609. §-a szerinti relatív eljárási szabálysértést észlelt, amikoris a törvényszék ezzel kapcsolatosan újabb végzést nem hozott, hanem a távollétet „hallgatólagosan” tudomásul vette. Utalva a Kúria Bfv.274/2021/14. számú határozatára kiemelte, hogy ezen szabálysértésnek az eljárás lefolytatására, és a büntetőjogi főkérdésekre vonatkozóan lényeges kihatása nem volt.

[29] A tanácsvezető bíró elfogulatlansága kapcsán utalt a Balassagyarmati Törvényszék 24.Bpk.59/202/2. számú döntésére és a BH2012.147. számú határozatra is.

[30] egyéb érdekelt²² ügyvéd kizárása kapcsán kifejtette, hogy a titkos adatszerzési eljárás a Be. 43. § (1) bekezdés a)-h) pontjaiban taxatíve meghatározott kizárási okok egyikét sem alapozza meg, így VI. r. vádlott tekintetében a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt, abszolút hatályú eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[31] A fellebbviteli ügyészség ugyanakkor Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában feltétlen, a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést észlelt, mivel ügyvéd1 a II.r vádlott védelmét megelőzően tanú⁵⁶ tanú jogi képviselőjében is eljárta az eljárás során, amely a Be. 43. § (1) bekezdés f) pontja alapján figyelemmel a Be. 59.§ (1) bekezdés i) pontjára is, kizárási ok.

[32] Hangsúlyozta, hogy a Be. 44.§ a) pontja, a Be. 425.§ (3) bekezdése, a Be. 499. § (5) bekezdésében foglaltak alapján Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az előkészítő ülésen védőnek jelen kellett volna lennie, azonban a bíróság az előkészítő ülést a II.r. vádlott törvényes védelme nélkül tartotta meg. Ezzel pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés valósult meg, aminek kötelező - mérlegelést nem tűrő - jogkövetkezménye Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezése és az eljárta bíróság új eljárás lefolytatására való utasítása, amely a fennmaradó vádlottak vonatkozásában az ítélet érdemi felülbírálatát nem érinti.

[33] Az ügyészség érvelése szerint a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés törvényes volt, a bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat megvizsgálta, hibátlan és teljes tényállást állapított meg, amely megalapozott és felülbírálatra alkalmas.

[34] Utalt arra, hogy a személyi rész hiányos, mivel Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében nem tartalmazza a korábbi, releváns és a jelenlegi bűnügyi nyilvántartási adatokban is szereplő büntetését, mely a terhelttel szembeni büntetés kiszabása kapcsán is döntő jelentőséggel bír. Az ítélet [8] pontját a közhiteles nyilvántartás adatai alapján azzal indítványozta kiegészíteni, hogy Terhelt1 I. r. vádlottat a Salgótarjáni Városi Bíróság a 2012. október 19. napján meghozott 5.B.180/2011/47. sorszámú – és a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.BF.45/2013/3. számú határozata folytán – 2013. október 2. napján jogerős ítéletével adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt 1 év 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Utalt arra, hogy a marasztaló első- és másodfokú határozatok a 64010-22/2016. bü. számú nyomozati iratok 10. kötet 275-310. oldal között is fellelhetők.

[35] Előadta, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett, az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények minősítése az anyagi jogi szabályoknak megfelel.

[36] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság részben hiányosan tárta fel, és az általa számba vett súlyosító és enyhítő körülményeket tévesen értékelte a vádlottakkal szembeni büntetéskiszabás során.

[37] Az ügyész szerint a büntetéskiszabási körülményeket pontosítani kell. Ugyanis Terhelt1 I.r. vádlott tekintetében súlyosító körülményként kell figyelembe venni a hamis magánokirat felhasználása tekintetében a folytatólagosságot, valamint külön nyomatékkl azt a tény, hogy a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekményeket ugyancsak költségvetést károsító bűncselekmény miatt kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatt valósította meg. I. r. vádlott tekintetében enyhítő hatást kell tulajdonítani annak, hogy az okozott vagyoni hátrány a minősítést megalapozó alsó határhoz közeli (56. számú BKv. III/3. pontja).

[38] Kifogásolta, hogy az időmúlást az elsőfokú bíróság kizárólag Terhelt7 VII. r. vádlott tekintetében nevesítette, azonban az valamennyi vádlottnál enyhítő hatással bír. A költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottsága valamennyi terhelt tekintetében figyelembe veendő.

[39] Terhelt9 IX. r. vádlott vonatkozásában a büntetett előéletét, és a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatti elkövetést, míg Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak tekintetében a büntetlen előéletet is értékelni kell.

[40] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakat egyaránt próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetéssel sújtotta, holott a bűnügyi nyilvántartás adatai szerint I.r. és IX. r. vádlottak a jelen eljárásban terhükre rótt bűncselekményeket próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatt valósították meg. Kifejtette, hogy a Bv. tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a kérdéses felfüggesztett szabadságvesztés büntetések elrendelésének – mivel azok elévültek – nincs helye. Ugyanakkor a bírói gyakorlat következetes abban, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajthatóságának elévülése kizárja, hogy a bíróság a felfüggesztés próbaideje alatt elkövetett cselekmény miatt a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelje. A próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés végrehajtása azonban nem függeszthető fel (BH2007.147.). Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a Btk. 98. § (3) bekezdése értelmében újabb bűncselekmény elkövetése esetén a mentesítés nem terjed ki azokra a büntetőjogi következményekre, amelyeket e törvény a korábbi elítéléshez fűz. A Btk. 86. § (1) bekezdése éppen ilyen jogkövetkezményt rögzít, miszerint a szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaideje alatt követte el.

[41] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet [242] pontjában írt, a Btk. 97. § (2) bekezdés 1. mondatára alapított érvelés hangsúlyozottan nem foghat helyt Terhelt1 I. r. vádlott esetében, hiszen korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetését a bűnügyi nyilvántartás adatai jelenleg is tartalmazzák, abból törlésre nem került. Mindezek alapján az I. és IX. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése álláspontja szerint anyagi jogszabályt sért.

[42] Kitért arra is, hogy Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a Btk. 396. § (8) bekezdésére alapítottan a büntetés korlátlan enyhítésének nincs helye, figyelemmel arra, hogy a terhelt az ügyben történt vádemelésig csupán részben térítette meg az okozott vagyoni hátrányt.

[43] A fentiek szerint pontosított bűnösségi körülmények alapján az ügyészség álláspontja szerint Terhelt1 I. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakkal szemben megemelt tartamú, tényleges szabadságelvonással járó szabadságvesztés büntetés, valamint az ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása, Terhelt8 VIII. r. vádlott tekintetében a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaidejének megemelése, és pénzbüntetés kiszabása, míg Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottakkal szemben próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, valamint a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmas a büntetési célok elérésére.

[44] Utalt arra, hogy az elsőfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát rendelkező törvényesek azzal, hogy az indokolt ügyészi fellebbezésben írt érvelés alapján Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a vagyoni hátrányból meg nem térített 718.479,- forintra vagyonek Kobzást kell rendelni, Terhelt8 VIII. r. vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabása esetén e terhelt vonatkozásában is rendelkezni kell a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésről, míg X-XII. r. vádlottak tekintetében a célzott súlyosítás esetén a Btk. 38. § (2) bekezdése alapján a terheltek feltételes szabadságra bocsátásáról is határozni szükséges.

[45] Rögzítette, hogy Terhelt10 X. r. vádlott lakcíme helyesen Cím14

[46] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/333. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg.

[47] Terhelt1 I. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottak védője fellebbezése írásbeli indokolásában fellebbezését fenntartotta azzal a módosítással, hogy az elsődleges kérelme az abszolút eljárási szabálysértés okán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányul.

[48] Fellebbezése indokolásaként előadta, hogy a Balassagyarmati Törvényszék 2020. június 16., 17., 18. napján tartott előkészítő ülésén az elsőfokú bíróság egyesbíróként járt el, amely álláspontja szerint nem törvényes, ugyanis a hármas tanács helyett egyesbírói eljárást engedélyező 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet alapján 2020. június 17. napján hatályát veszítette. Utalt arra, hogy a Kivezető tv. 219. § (2) bekezdése értelmében, ha a veszélyhelyzet idején tanács helyett a bíróság az eljárást egyesbíróként folytatta, de nem fejezte be, a tárgyalásokat tanácsban, a tárgyalás megismétlésével kell folytatni. Így a veszélyhelyzet megszűnése után megtartott előkészítő ülésen - 2020. június 18. napján - az elsőfokú bíróság tanács helyett egyesbíróként nem járhatott volna el. Álláspontja szerint a bíróság tanácsának kellett volna eljárnia és meg kellett volna ismételnie az egyesbíróként lefolytatott előkészítő ülést. A védői érvelés szerint a fenti rendelkezésekre, az Alaptörvény XXVIII. cikkére, a Btk. 396.§ (4) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, a Be. 13.§ (1) és (3) bekezdésében foglaltak alapján a tanács nem törvényes megalakítása és a kizárt védő okán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása indokolt.

[49] Terhelt2 II.r. vádlott védője fellebbezésében elsődlegesen védence bűncselekmény hiányában, másodsorban bizonyítottság hiányában történő felmentéséért, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítése céljából jelentett be fellebbezést.

[50] Írásban benyújtott fellebbezés indokolásában fellebbezését módosított tartalommal tartotta fenn, és indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel, abszolút eljárási szabálysértés okán az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[51] A védő fellebbezése indoklásaként az eljárási szabálysértés körében előadta, hogy tanú⁵⁶ tanút segítő ügyvéd¹ ügyvéd 2017. április 13. napja óta Terhelt¹ védője volt a becsatolt meghatalmazása szerint, továbbá 2017. április 21. napja óta Terhelt² meghatalmazott védője is lett. Megjegyezte, hogy ügyvéd² – Terhelt¹ védője – tanú²⁷ tanú ügyében is eljár, valamint korábban a NAV Bűnügyi Igazgatóság, mint nyomozó hatóság tagja volt, így álláspontja szerint ez is kizárási okot valósított meg.

[52] Kifejtette, hogy az alapügyben a II. r. vádlott érdekében eljáró ügyvéd¹ védő a Be. 43. § (1) bekezdés f) pontja alapján kizárt volt az eljárásból, így a II. r. vádlott kötelező védelme nem volt biztosított, amellyel a bíróság feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértést vétett. Utalt arra, hogy ügyvéd¹ védő esetében a kizárás terjedelme kiterjed a többi vádlottakra is, mivel az ügyben ügyvéd¹ más vádlottak védője is volt.

[53] Terhelt⁷ VII.r. vádlott védője írásban indokolt fellebbezésében elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában védence felmentésére, míg harmadlagosan abszolút jogszabálysértésre tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésre tett indítványt.

[54] Jogorvoslati nyilatkozata indokolásában hivatkozott az előkészítő ülés szabálytalanságára, miszerint a 74/2020. Kormányrendelet értelmében a 2020. október 18-ai tanácsülésen már nem járhatott volna el egyesbíró. Hivatkozott arra is, hogy a Terhelt²tal szembeni jogsérelem következményei kihatnak védencére a 6. vádpontban foglalt érintettsége miatt.

[55] Kifogásolta továbbá, hogy a törvényszék nem vizsgálta a védelem szerint releváns, így a cég megszerzésekor fennálló körülményeket, amelyek nélkül nem vonható le kétséget kizáró következtetés a védence bűnösségére. A társaság jelenleg is tartó folyamatos működésére is figyelemmel hiányolta, hogy a bíróság nem hallgatta meg tanúként a társaság könyvelőjét és a pénztárat vezetőjét. Sérelmezte, hogy a társaság tényleges működése sem került feltárára. Kifejtette, hogy a közokirat-hamisítás a cégeljárás esetében csak egyenes szándékkal valósítható meg, így álláspontja szerint a törvényszéknek tisztáznia kellett volna, hogy az üzletrész megszerzésekor a VII.r. vádlott nem akarata ellenére szerezte meg a cég²⁷ üzletrészét, azonban sem egyéb érdekelt²⁴, sem az ügyvéd, sem a könyvelő nem került meghallgatásra, így a közokirat-hamisítás nem került bizonyításra.

[56] Terhelt¹⁰ X.r. vádlott védője fellebbezésében elsődlegesen felmentésért, másodsorban az elsőfokú bíróság ítéletének vádlott javára történő jelentős enyhítésért, harmadlagosan elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[57] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság számos eljárási szabálysértést követett el, azonban a X. r. vádlott vonatkozásában az ügy másodfokú tárgyalásának abszolút jellegű akadálya nincs.

[58] A védő fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy a tényállás megalapozatlan, mellyel kapcsolatban az ítélet [53] bekezdését vitatta. Kifejtette, hogy az [53] bekezdésben említett megállapítás a cég⁷⁰ és a cég⁶⁸ között jött létre 2013. november 28. napján, így a bíróság tényállása iratellenes, mivel a X.r. vádlott csak ezen megállapodás megkötése után lett az ügyvezetője a cég⁶⁸-nek, nevezetesen 2013. december 17. napjától, így a X. r. vádlott nem kötött megállapodást a cég⁷⁵-vel, azt még a jogelődje kötötte.

[59] Utalt arra, hogy a „Szolgáltatási megállapodás” 2. pontjában szó sincs Terhelt¹ről. Álláspontja szerint téves, iratellenes tényállás megállapítás okán a tényállás megváltoztatása

és kiegészítése indokolt az iratnak megfelelően. Kiegészíteni indítványozta a tényállást azzal, miszerint ezen megállapodást Terhelt1 és tanú38 tárgyalta le és kötötte, és tanú38 akkor a cég68 meghatalmazott képviselője volt. Ugyanis a megállapodás 2013. november 28. napján való aláírásakor a cég68 tulajdonosa és ügyvezetője tanú38 édesanyja, tanú57 volt.

[60] Előadta, hogy a gazdasági tevékenység egészében megvalósult, mivel elkészültek a plakátok és a szórólapok, azok terjesztése megtörtént, hangfelvételek készültek promóciós anyagokhoz, médiafigyelés történt, a megrendelő cég logójával díszített ajándék és használati tárgyak elkészültek, amelyek még az elsőfokú bíróság tárgyalásán a X. r. vádlott által átadásra kerültek a bíróság részére. Utalt rá, hogy az ügyészség által sem vitatottan a egyéb28 Megyei Napilapban 2014. március 1. napjától 2014. március 31. napjáig a reklámhirdetések is megjelentek. Tehát a cég68 teljesítette a megállapodásban vállaltakat, így a számlakiállítás a hatályos adótörvények szerint kötelessége is volt.

[61] Rögzítette, hogy az ítélet [53] pont harmadik mondatához képest ezen tényállási mondat valóságtartalma esetén sem igazolja a X. r. vádlott bűnsegédi magatartását, hiszen egyrészt ez egy – csak és kizárólag a cég70 érdekkörében felmerülő – adójogi kérdés és nem büntetőjogi kategória, másrészt a X. r. vádlott tudattartalma nem fogta át azon adójogi kérdést, hogy milyen szolgáltatás szolgálja a cég70 bevételeinek elérését és milyen szolgáltatás nem, mire van szüksége a cég70-nek és mire nem.

[62] Érvelése szerint a X. r. vádlott a megállapodás és teljesítés alapján adójogilag köteles volt gondoskodni számlakiállításról – a számlát sem ő töltötte ki, csak aláírta azt – a cég68 által teljesített szolgáltatásról, függetlenül attól, hogy arra szüksége volt-e a cég70-nek, vagy sem. Kifejtette, hogy ha a X.r. vádlott nem gondoskodott volna számlakiállításról a megállapodás szerint teljesített szolgáltatásról, elmarasztható lenne a számlakiállítás elmulasztása miatt.

[63] Kiemelte, hogy a X.r. vádlottnak nem feladata a cég70 és Terhelt15 gazdasági kapcsolatának és érdekeinek a vizsgálata, elemzése, értékelése, így annak elemzése, hogy a cég68 által elvégzett szolgáltatás adójogi szempontból kinek a bevételeinek az elérését szolgálják. Az ítélet [53] pontja ötödik mondata kapcsán utalt arra, hogy nem kell keresni a gazdasági kapcsolatot a cég76. és a cég68 között, mivel az ügynek nem tárgya a cég76. Egyebekben tanú38 tanú igazolta és vallotta, hogy volt megállapodás a cég76. és a cég68 között.

[64] Az ítélet [53] bekezdésének utolsó mondata kapcsán a tényállás kiegészítendőnek tartotta azzal, hogy melyik adóbevallásra gondol az elsőfokú bíróság, valamint azzal is, hogy a X. r. vádlott a cégtörténet tanúsága szerint 2014. március 13. napjáig volt ügyvezetője a cég77 Kft-nek, így az ő terhére nem róható az ügyvezetői pozíciója megszűnését több, mint egy hónappal követő áfa bevallás tartalma. Rögzítette, hogy a fenti korrekciókkal elvégzett és eltérő tényállást eredményező, ügyiratokon alapuló javítás után az eltérő tényállás alapján a X. r. vádlott esetében felmentő ítélet meghozatalának van helye.

[65] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet [193]-[194] pontjaiban kifejtett bizonyíték értékelés megfoghatatlan, értékelhetetlen, mert olyannyira általános, olyannyira nem tartalmaz érdemi és konkrét adatot, nem nevezi meg a tanúkat, nem vizsgálja a tudattartamot.

[66] A minősítés kapcsán utalt arra, hogy álláspontja szerint a törvényszék adós maradt azzal, hogy az elbíráláskor hatályos büntető törvény helyett miért a bűncselekmény elkövetésekor hatályos törvényt alkalmazta. Kifejtette, hogy a cselekménnyel okozott vagyoni hátrány mértéke a bűncselekménynek minősülő törvényi minimum összegéhez közelítő értéke, a cselekmény alapeseti értékelése mind enyhébb megítélést jelent, azzal együtt, hogy az üzletszerűség a X. r. vádlott esetében fel sem merül.

[67] Végül a büntetés kiszabása körében kiemelte, hogy a bűncselekmény tárgyi súlya miatt kiszabható büntetés a legenyhébb szankció alkalmazását is lehetővé teszi. Utalt arra, hogy súlyosabb büntetést sem a 10 éves időmúlás, a bűncselekmény tárgyi súlya, a minimumhoz közelítő elkövetési érték, a vagyoni hátrány megtérülése, a X.r. vádlott büntetlen előélete, rendezett családi viszonyai sem indokolnak.

[68] Terhelt9 IX.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlottak védője fellebbezését a Be. 584. § (6) bekezdés ellenére írásban nem indokolta.

[69] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.322/2020/34. számú átiratában a védői fellebbezésekre figyelemmel korábbi indítványát módosította. Ebben már valamennyi vádlott terhére kizárólag a büntetésük súlyosítása érdekében tartotta fenn fellebbezését.

[70] Indítványa módosításaként - figyelemmel az I.r. és a VIII.r. vádlottak védője által előterjesztett fellebbezés indokolásra is - előadta, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Kormányrendelet valóban csak 2020. június 17. napjáig volt hatályos, miután a rendelet hatályát veszítette, 2020. június 18. napján a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (továbbiakban: Kivezető tv.) lépett hatályba, ami nem tartalmazott olyan rendelkezést, mely alapján a bíróság tanácsa helyett a tanács elnöke járhatott volna el egyesbíróként. Rögzítette ismét, hogy jelen ügy részben gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt van folyamatban, amire a Be. 13. § (3) bekezdése háromtagú, speciális összetételű tanács eljárást írja elő. Mindezek alapján egyetértett a védői állásponttal abban, hogy az elsőfokú bíróság 2020. június 18. napján nem járhatott volna el egyesbíróként a Terhelt2 II. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában megtartott előkészítő ülésen, mivel az nem volt törvényesen megalakítva. Utalt arra, hogy mivel a Terhelt2 II. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak nem tettek bűnösséget beismerő nyilatkozatot, így a bíróság tárgyalásra tért át, és onnantól kezdve a tárgyalásokat már a speciális összetételű tanácsban szabályosan eljárva tartotta meg.

[71] Érvelése szerint a fenti Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulata szerinti abszolút eljárási szabálysértés kizárólag a 2020. június 18. napján kihallgatott Terhelt2 II. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában vizsgálendő, a fennmaradó vádlottak tekintetében nem. Ekörben hivatkozott a BH2018.138., BH.2019.266, BH.2015.59. számú eseti döntésekre, melyek alapján az a következtetés vonható le, hogy egy hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés sem vonja maga után azt, hogy az ügydöntő határozatot valamennyi vádlott vonatkozásában szükségképpen hatályon kívül kell helyezni, vizsgálni kell, hogy az eljárási szabálysértés mely vádlottakra hatott ki ténylegesen. Nyomatékosította azt, hogy amennyiben az abszolút eljárási szabálysértés a bizonyítást akár egyetlen tárgyalási napon belül részlegesen, vagy különösen több tárgyalási nap esetén egyetlen tárgyalási napon érintette, ez a megelőzően törvényesen lefolytatott bizonyítás törvényességét utólag nem befolyásolja. Rögzítette, hogy a másodfokú felülbírálattal érintett I. r., valamint VIII-XII. r. vádlottakat érintően semmilyen jelentősége nincs annak, hogy a bíróság később – a Be. 499. § (7) bekezdése szerinti, II. és VII. r. vádlottakra vonatkozóan külön – megtartott előkészítő ülésen nem volt törvényesen megalakítva. Utalt arra, hogy a vádlott-társak és védők esetében a törvény az előkészítő ülésen a jelenlétet csupán lehetővé, de nem kötelezővé teszi, az esetlegesen megvalósuló szabálysértésnek valójában nincs érdemi kihatása a terhelt személyére nézve.

[72] Kifejtette, hogy a II.r. és a VII.r. vádlottak vonatkozásában azt is vizsgálni kell, hogy amennyiben az előkészítő ülésen tekintetében merül fel szabálysértés (kizárt védő), azonban a

bíróság nem a szabálysértéssel érintett tárgyaláson dönt, akkor hatályon kívül kell-e helyezni az ítéletet. Ekörben utalt a BH.2021.98., a Kúria Bfv.843/2021/12. számú határozatára is. Hangsúlyozta, hogy a legfőbb bírói fórum e körben kifejtette, hogy amennyiben az elbíráláskor még a törvénnyel szemben megalakított bíróság összetétele az azt követően hatályba lépett törvény rendelkezéseinek megfelel, úgy valójában nincs olyan hiba, amit ki kellene küszöbölni, hiszen ebben az esetben a kiküszöbölés (ami a hatályon kívül helyezés lenne) azt jelentené, hogy ugyanolyan eljáráshoz vezetne, mivel az új, megismételt eljárásban értelemszerűen már a hatályos törvény szabályait kell alkalmazni. Vagyis ebben az esetben a kiküszöbölés valójában egy olyan hatályon kívül helyezést eredményezne, ami semmibe vezető. Utalt arra, hogy a Be. 633.§ (2) bekezdése alapján a megismételt eljárásban előkészítő ülés tartásának nincs helye. Ezért az esetleges hatályon kívül helyezés folytán éppen az eljárási szabálysértéssel érintett előkészítő ülés immár szabályos megtartására nem kerülhet sor.

[73] Hivatkozva az Alaptörvény 28. cikkére, XXVIII. cikkének (1) bekezdésére, a Be. preambuluma rögzítette, hogy a büntetőügy észszerű határidőn belüli befejezését az segíti elő, ha az elsőfokú eljárásban tartott előkészítő ülésen történt, a megismételt eljárásban ténylegesen nem orvosolható eljárási szabálysértés a tárgyaláson lefolytatott bizonyításfelvétel útján meghozott ügydöntő határozat hatályon kívül helyezéséhez nem vezet. Az I.r. és a VIII.r. vádlottak védőjének fellebbezésében foglalt, a Kivezető tv. 219.§ (2) bekezdése szerinti előkészítő ülés megismétlése kapcsán kifejtette, hogy a tárgyalásokat kell megismételni, nem pedig az előkészítő üléseket. (Be. 425.§, BH2020.172.)

[74] Erre figyelemmel Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a másodfokú ügyészi indítványt akként módosította, hogy a II. r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést eredeti irányának megfelelően, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében tartotta fenn.

[75] A kétirányú fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2024. június 11. napján kihirdetett 1.Bf.321/2022/24. számú végzésével a Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/333. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlott tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[76] A Kúria a 2024. december 10. napján kihirdetett Hkf.I.1198/2024/13. számú végzésével Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[77] A megismételt eljárásban a nyilvános ülés előtt Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt8 VIII.r. és Terhelt10 X.r. vádlottak védői írásban ismételten indokolták fellebbezésüket.

[78] Az I.r. és VIII.r. vádlott védője fellebbezése indokolásában indítványozta, hogy ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) és (2) bekezdései alapján változtassa meg, elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

[79] Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a tényállás részben hiányos, részben iratellenes, részben pedig egyes tényekből további tényekre helytelen következtetésen alapul, így a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjai szerint megalapozatlanságban szenved, a

másodfokú eljárásban ezért indokolt az ítélet helyesbítése. A védő szerint a törvényszék az indokolási kötelezettségét megszegte, így az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Továbbá az egyesítés is jogszabálysértő volt.

[80] Hangsúlyozta, hogy Terhelt1 I.r. vádlott a 1., 8., 9. 10/a, 10/b, 10/c, és 11. tényállási pontokban érintett, míg Terhelt8 VIII.r. vádlott a 7., 8., 9., 10/a., 10/b., 10/c. és a 11. tényállási pontokban. Az ítélet [219] pontja szerint azonban az elsőfokú bíróság a 7. tényállási pontban nem állapította meg az I.r. vádlott bűnösségét, így ezt a védelem felmentő rendelkezésnek tekinti az I.r. vádlott vonatkozásában.

[81] Sérelmezte a védő, hogy az elsőfokú ítéletből nem derül ki, hogy az I.r. vádlott melyik tényállási pontban tettes, társtettes, és közvetett tettes. Megjegyezte, hogy a történeti tényállásokban is nagyfokú zavarodottságot, tisztátlan koncepciót, logikátlan megfogalmazásokat tapasztalt.

[82] Ezt követően tényállási pontonként részletezve fejezt ki aggályait.

[83] Így az 1. tényállási pont kapcsán hiányolta, hogy a tényállás nem tartalmazza, hogy az I.r. vádlott pontosan kit és mikor tévesztett meg. Továbbá, hogy az értékesítő gazdasági társaságok egyáltalán szerepeltették-e a nulla áfa tartalmú számlákat a bevételeikben. Hangsúlyozta, hogy a [21] pontban szereplő tényállási elemek ellentmondásban vannak a [18] pontban szereplő tényállási megállapítással, továbbá, hogy a [19] pontban szereplő azon elsőbírői ténymegállapítás nem alkalmas közvetett tettesség és bűnösség megállapítására. Érvelése szerint amennyiben valótlan tartalmú áfa bevételek benyújtására az értékesítők által nem került sor, úgy költségvetési csalás büntetettét nem lehet megállapítani.

[84] A hamis magánokirat felhasználása körében kifejtette, hogy a bűncselekmény tényállása szerint a felhasználás joghatás kiváltását célozza, ekként az adóbevalláshoz kötődik, ugyanis az a valótlan tartalmú magánokirat, amely az adólevonási jog törvénytelen gyakorlásán és az adófizetési kötelezettség összegének csökkentésén keresztül az adóhatóság megtévesztését célozza. Minthogy az adóhatóság megtévesztése ez esetben is a valótlan adóbevallás előterjesztésével valósulna meg, így álláspontja szerint az adóbevallás adatainak az 1. tényállásban történő szerepeltetése nélkül ebben a tényállásban bűnösséget megállapítani nem lehet. Megjegyezte, hogy a 1. számú tényállásban – ítélet [24] pont – szereplő táblázat adataiban hibák találhatók, a darabszám és a számszaki összesítések helytelenek.

[85] Kiemelte, hogy meglátása szerint már önmagában „kérdőjeles” az a tényállási megállapítás, hogy védenca magánszemélyként megtévesztette Magyarország öt autómárka kereskedését, azokat a kereskedéseket, akik jogászokkal, könyvelési osztályokkal rendelkeznek, több tízéves értékesítési tapasztalattal rendelkeznek mind a belföldi értékesítés területén, mind a Közösségen belüli értékesítések területén. Hangsúlyozta, hogy a TASZ anyaga cáfolja az 1. számú tényállás megállapításait. Szintén kihangsúlyozni kívánta azt is, hogy 3 darab Közösségen belüli vevő gazdasági társaságnak I.r. vádlott sem tagja, sem vezető tisztségviselője nem volt, melyről kellő körülbírálat mellett az autókat eladó kereskedők is meggyőződhetek volna, így meglátása szerint kérdéses, hogy az értékesítők valóban meg voltak-e tévesztve. E körben kiemelte, hogy az értékesítő autókereskedők önmaguk ajánlják a nettó áron történő értékesítést és önmaguk adják elő ennek feltételeit is, mert így nagyobb forgalmat tudnak generálni. Ennek alátámasztására az cég8 honlapján elérhető értékesítési konstrukciókat mutatta be („beim Kfz-Kauf in Ungarn ist nur der Nettokaufpreis zu finanzieren”). Azt is rögzítette, hogy az cég8 egyáltalán nem tartozott és nem is tartozik a I.r. vádlott érdekeltségébe, ezt tévesen állítja az ítélet [179] pontja. Az cég8 nem „bukó” cég, 2009. év óta működő és milliárdos forgalommal bíró törvényes gazdasági társaság.

[86] A 7. tényállási pont vonatkozásában a védő hangsúlyozta, hogy az ítélet [219] pontja igazolja, hogy I.r. vádlott nem került elítélésre, így ezen vádpont vonatkozásában a fellebbezés indokolása Terhelt8 VIII. rendű vádlottat érinti. Sérelmezte, és értelemzavarónak tartotta, hogy az ítélet [48] pontja Terhelt8t XIII.r. vádlottnak jelöli. Hangsúlyozta, hogy célzatra nem merült fel bizonyíték, a megállapítás iratellenes. Ugyanis a cégalapításnak a racionális gazdasági indoka az volt, hogy az „egyéb25” cég139 produkcióban nem csak Terhelt1 szerepeltetése volt a szerződéses kötelezettség, hanem a egyéb23 család többi tagjának a szerepeltetése is. A védő szerint a családi cég megalapítása tehát ésszerű és törvényes indokok alapján történt, mint ahogy a célzatra logikai következtetéseket lehet levonni a cég204 céggel megkötött szerződésből is. Hiányolta, hogy ebben a tényállási pontban a bíróság egyetlen egy adóbevallásra – áfa bevallásra, szja bevallásra, vagy egyéb bevallásra – sem hivatkozik olyan pontos adatokkal, egyetlen egy bevallás adatait nem szerepelteti, amely alapján meg lehetne állapítani bármilyen összegű vagyoni hátrányt, vagy bármilyen megtévesztését az adóhatóságnak.

[87] A 8. és 9. tényállási pontban szereplő cselekmény vonatkozásában a védő határozott álláspontja szerint az EHO, és az SZJA nem történeti tényállás, hanem következmény, jogi értékelés, jogi levezetés.

[88] A 11. tényállást hiányosnak vélte abból a szempontból, hogy egyéb érdekelt26t ki juttatta jövedelemhez, illetve, hogy I.r. és VIII.r. vádlott kinek a részére nyújtott ehhez segítséget.

[89] A bizonyítékok körében hangsúlyozta, hogy a védelem továbbra is indítványozza a titkos információgyűjtés anyagának a kirekesztését a bizonyítékok közül, mert annak eredményének a felhasználására nincs bírósági engedély és olyan személyek esetében is felhasználták, akik az ügyészi indítványban, és az engedélyező végzésben nem szerepeltek. Érvelése szerint a TIGY és a TASZ eredményeit a nyomozó hatóság és az ügyészség készletezte, készletre tette, bizonyítékként felhasználásra nem kért engedélyt, így mindkettő eredményének kirekesztését kérte a bizonyítékok köréből. Kiemelte, hogy a nyomozási bíró nem állapította meg, hogy a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként felhasználható, mert az akkor hatályos Be. 201. § (1) bekezdés a) pontjában és 206/A. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a 206/B. § (1) bekezdése b) pontjában írt feltételek maradéktalanul megvalósultak volna.

[90] Arra is utalt, hogy meglátása szerint a lehallgatási anyagokkal kapcsolatban az ítélet a [173], [174] és [175] pontokban hiányosan, lakonikusan indokol. Kérdésként fogalmazta meg, hogy engedély hiányában miért nem történt meg az adattörlés, miért tartotta készleten az ügyészség az adatokat. Megjegyezte, hogy az ítélet [175] pontjában el van írva a nyomozati irat száma.

[91] Hangsúlyozni kívánta, hogy az Egri Járásbíróság TIGY elrendelő végzéseit 2015. július – decemberi időszakban minden esetben Dr. Malinóczki Krisztina egri járásbírósági bíró írta alá, a 2015. ügyelosztási rend szerint azonban a bírónő nem volt nyomozási bíró.

[92] A védelem szerint az ügyészség megsértette a régi Be. 206/A. § (4) bekezdésében foglaltakat, nem tette nyílttá a mai napig az államtitokkal egyenértékű minősített adatot, így indítványozta, hogy az ítéltábla keresse meg a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatóját és szerezze be a kötelező írásbeli értesítéseket.

[93] Kiemelte azt is, hogy régi Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontjában jelölt időpont az információ megszerzését követően „nyomban”, melyet nem az engedély lejáratí időpontjától számítva, hanem az információ megszerzése időpontjától kell számítani. Rögzítette, hogy 2015. augusztus 5. napján kézhez vett jelentésben szerepel a közlemény1 sorszáma közlés, mely közlés alapján az egyszerű gyanú már minden kétséget kizáróan megállapítható.

Álláspontja szerint már ezen közlés alapján „nyomban” feljelentést kellett volna tenni, a nyomozást el kellett volna rendelni. Sérelmezte, hogy ehhez képest a nyomozás elrendelése 2016. január 16. napján, azaz 164 nap múlva történik meg. Mindezek alapján indítványozta a TIGY eredményének a kirekesztését egyrészt a felhasználhatósági engedély hiánya okán, másrészt a „nyombaniság” megsértése okán. Azt is megjegyezte, hogy több esetben összekeverték a két Terhelt15t, így Terhelt3 beszélgetései nem kerültek megkülönböztetésre Terhelt1 beszélgetéseitől. Hiányolta a védő, hogy az előzetes döntéshozatali kérelmről az elsőfokú ítélet említést sem tesz.

[94] Ezután a védő fellebbezése indokolásában vitatta az elsőfokú ítélet [202-204] és [208] bekezdéseit. A védői érvelés szerint a törvényszék adós maradt annak indokának kifejtésével, hogy mit tekint „megfelelő” jövedelemnek, azaz mi lett volna az a „megfelelő” jövedelem, amelynek leadózása után nem bűnös az I.r. vádlott. Hangsúlyozta, hogy I.r. vádlott biztosítási jogviszonnyal rendelkezett, munkavállaló volt, munkabért is kapott jövedelemként a kft-től. A védő szerint ugyanis az ítélet citált részei igazolják azon feltevését, hogy az elsőfokú bíróság nem az SZJA törvény 28. § (1) bekezdése szerinti egyéb jövedelemnek tekinti a kft. költségvetési útján megállapított magánszemélyes jövedelmet, hanem a minimálbér kis összegét kifogásolja és a magasabb – „megfelelő” – munkabér jövedelem hiányát rója az I.r. vádlott terhére. Kifogásolta, hogy az ítéleti tényállás 8. pontjában tévesen hivatkozik a törvényszék az SZJA törvény 28. § (8) bekezdésében foglaltakra, mely az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárról szól. Megjegyezte, hogy a jogszabályi háttérrel nem a tényállásban kell szerepeltetni, mert az nem a tényállásba, hanem a jogi minősítésre tartozik.

[95] A védő szerint tettesként az adóbevallást benyújtó személy, jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője jöhet számításba (BH 2010.114., Bfv.I.964/2021/6., Bfv.I.1378/2021/35.), ekként I.r. vádlott - befizetési kötelezettség hiányában - a költségvetési csalás büntettének társtettese, közvetett tettese nem, legfeljebb bűnsegédje lehet.

[96] Hivatkozott az Szja törvény, és az Eho törvény egyes paragrafusaira, majd idézte a Kúria Bfv. 741/2018/5. számú határozata elvi tartalmát, mely szerint a vád tárgya meghatározott adónemre/adónemekre - a jelen esetben az egészségügyi hozzájárulásra - vonatkozó költségvetési csalás, a vádhoz kötöttség folytán csakis erre az adónemre/adónemekre vizsgálható a terhelt büntetőjogi felelőssége. A vád tárgyát többek között az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos költségvetési csalás képezte. Az Eho. törvény 3. §-a pedig tételesen felsorolja, hogy a jövedelmet szerző magánszemély milyen esetekben köteles egészségügyi hozzájárulást fizetni. Az Eho törvény 3. § (5) bekezdése azonban mentességet tartalmaz a munkabér és munkabér jellegű jövedelmek vonatkozásában.

[97] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és Terhelt1 I.r. vádlottat az ellene emelt vád alól mentse fel az egészségügyi hozzájárulással érintett részben is.

[98] Kiemelte, hogy Szcho. tv. 455. § (2) bekezdése tételesen felsorolja, hogy a kifizetőnek a magánszeméllyel milyen típusú jogviszonya eredményez szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettséget. Ennek h) pontja azonban kimondja, hogy a tételesen nevesített eseteken túl az Szja. tv. szerinti bármely nem önálló tevékenység vagy önálló tevékenység is szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettséget eredményez, kivéve a közérdekű önkéntes tevékenységet, az egyéni vállalkozói tevékenységet, a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet és a bérbeadói tevékenységet. Utalt rá, hogy Eho törvény 3. § (1) bekezdése szerint egészségügyi hozzájárulási fizetési kötelezettség keletkezik az Szja. tv. szerinti összevont adóalapba tartozó jövedelmek után. Az Szja. tv. szerint az összevont adóalapba a nem önálló, az önálló és az egyéb bevételekből származó jövedelmek tartoznak. A 3. § (5) bekezdése mentesíti az egészségügyi hozzájárulás alól az olyan jövedelmet, amely szociális

hozzájárási adó alapját képezi. Érvelése szerint ebből az következik, hogy az egészségügyi hozzájárulási fizetési kötelezettség értelemszerűen csak az összevonás alá eső egyéb bevételek után jelentkezik, hiszen minden más esetet a Szcho. tv. 455. § (2) bek. h) pontja a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség alá rendeli.

[99] Kiemelte azt is, hogy a munkabér mentes az Eho fizetési kötelezettség alól, mert a Tbj. szabályai szerint járulékot kell utána fizetni, illetve, mert a szociális hozzájárulási adó alapját képező összeg. Mindezek alapján I.r., és VIII.r. vádlott felmentését kérte a 8. tényállási pontban is, és a 16.538.000 forint összeg visszautalását. Megjegyezte, hogy az ítélet [90] pontjában II.r. vádlott tévesen szerepel VIII.r. vádlott helyett.

[100] A büntetés kiszabása körében a védelem álláspontja szerint az irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság hiányosan és pontatlanul tárta fel. Utalt rá, hogy az elszaporodottság súlyosító körülményként történő értékelését a védelem nem látja megalapozottnak, ugyanis a 2017. év vége felé a költségvetési csalások száma csökkent.

[101] Hangsúlyozta, hogy az I.r. és VIII. r. vádlottak vonatkozásában megállapítható, hogy az ítéletben jelölt bűncselekmény befejezését követően újabb eljárás nem indult ellenük, rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, családi kapcsolataik rendezettek. Álláspontja szerint nem sértett anyagi jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor védenői tekintetében a kiszabott szabadságvesztést felfüggesztette.

[102] A védő kiemelte, hogy a 2/2017.(II.10.) AB határozat iránymutatására figyelemmel a büntetőeljárás elhúzódása nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az enyhítő körülmények körében nem értékelte külön a rendkívüli időmúlást, mely a vádlottaknak nem volt felróható, továbbá az eljárás elhúzódását. További enyhítő körülményként kérte figyelembe venni az ítéltáblától, hogy az elsőfokú ítélet óta további 2,5 év eltelt.

[103] Ismét hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint az I.r. vádlott vonatkozásában korlátlan enyhítésnek van helye. Ugyanis az első vádirat vonatkozásában védenő a vádirat előtt megfizette a vagyoni hátrány teljes összegét, a második vádirat vonatkozásában is szerette volna megfizetni a vádirat előtt a teljes vagyoni hátrány összeget, ezt azonban nem tette lehetővé sem az ügyészség, sem a nyomozó hatóság.

[104] Összegzőképpen másodlagosan I.r. vádlottal szemben az arányos büntetésnek tartaná egy magasabb összegű pénzbüntetést, míg VII.r. vádlott esetében is az elsőfokú ítélet enyhítését, pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

[105] Terhelt15 II.r. és Terhelt10 X.r. vádlottak védője a megismételt eljárásban újfent indokolta fellebbezését az alábbiak szerint: kifejtette, hogy szakmai álláspontja az, hogy az elsőfokú ítélet nem alkalmas a másodfokú felülbírálatra, mivel azonban az eljárás a nyomozati szaktól számítva több, mint 10 éve tart, nem célja, hogy az eljárás tovább húzódjon.

[106] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) és (2) bekezdései alapján változtassa meg, elsődlegesen a II.r. vádlottat mentse fel az ellene költségvetési csalás büntette miatt emelt vád alól, másodlagosan az első fokon kiszabott büntetést jelentősen enyhítse, egyúttal az ügyészség által súlyosítás végett bejelentett fellebbezést utasítsa el.

[107] Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás részben hiányos, részben irratellenes, részben pedig egyes tényekből további tényekre helytelen következtetésen alapul, így a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjai alapján részbeni megalapozatlanságban szenved, a másodfokú eljárásban ezért indokolt az ítéletnek a kiegészített és a helyesbített tényállás alapján történő felülbírálata.

[108] A védő szerint megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat nem tartotta meg, számos olyan eljárási szabályt sértett meg, amely szabálysértéseknek döntő kihatása volt az ítélet meghozatalára. Ezentúl az elsőfokú bíróság a vád tárgyát képező valamennyi lényeges tényre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben nem vette fel a bizonyítást, a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget. Sérelmezte, hogy nem derül ki az ítéletből, hogy II.r. vádlott melyik tényállási részben tettes és melyik részben közvetett tettes.

[109] Ezután a II.r. vádlottat érintően tényállási pontonként elemezte a törvényszék megállapításait, és mérlegelő tevékenységét.

[110] A 2. tényállási pont kapcsán az I.r. vádlott védőjével teljesen egyező álláspontot fogalmazott meg. Szintén megjegyezte, hogy az ítélet [24] pontjában szereplő táblázat adataiban hibák találhatók, a darabszám és a számszaki összesítések helytelenek.

[111] A 3. tényállási pontban utalt a 2. tényállási pontban kifejtettekre. Egyebekben megjegyezte, hogy az elsőfokú ítélet önellentmondó is, hiszen egyrészt azt tartalmazza, hogy a II.r. vádlott azt a látszatot keltette az értékesítők felé, hogy a termékeket a Közösségen belüli vevők vásárolják meg és a részükre fog külföldre kiszállításra kerülni, ezzel szemben azt is tartalmazza, hogy a II.r. vádlott utasítására kerültek a vásárolt termékek elszállításra külföld helyett a egyéb⁷, cím¹³¹ található ingatlanokhoz. Szükségesnek tartotta az ítélet [183] pontjából egyes tényállításokat a történeti tényállásba átemelni. Így a következőket: „...*cég¹⁹⁷ esetében pedig maga a II. rendű vádlott mondta az értékesítő cég képviselőjének, hogy a egyéb⁷ⁱ ház felújításához kellenek a nyílászárók. ...*”, valamint, „...*A kertimedence esetében is külföldi cég nevére vásárolt a II. rendű vádlott, ellenben magának az értékesítőnek is egyértelmű volt, hogy az nem külföldön és nem a vevő érdekkörében került beépítésre, hanem egyéb^{7ben}. ...*”. Érvelése szerint ezen két mondat áthelyezésével egyértelmű, hogy az értékesítők nem voltak megtévesztve.

[112] A 4. tényállási pontban szereplő tényállást szintén önellentmondónak vélte. Ugyanis a tényállás szerint tehát II.r. vádlottnak nem irányulhatott a szándéka a lánya ki sem alakult SZJA fizetési lehetőségének az elkerülésére. Hozzátette, hogy egyebekben a vélelmezett SZJA fizetési kötelezettség összege is megalapozatlanul került megállapításra, hiszen az szja megállapítása során nem csak az ingatlan beszerzési értékét vonhatja le az eladási árból, hanem az azzal kapcsolatos egyéb költségeket is, így tulajdonszerzési illetéket és az ügyvédi költségeket is. Kiemelte azt is, hogy 24 000 000,-Ft + ÁFA eladási árral nem számolhat a tényállás, hiszen Terheltő magánszemély ezen vételáron nem tudta volna értékesíteni az ingatlant, hiszen nem volt alanya magánszemélyként az ÁFÁ-nak. A védő szerint a tényállás tehát téves kalkulációt tartalmaz a vagyoni hátrány vonatkozásában.

[113] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét sem teljesítette a kellő mértékben, az lakonikusan rövid, és több helyen értelemzavaró megállapításokat tesz. Hangsúlyozta, hogy az értékesítőtől való áfa mentes vásárlással a vásárló nem tudja megkárosítani az államot, mert az értékesítő döntése az, hogy áfa mentesen ad el, értékesít, az adómentességet az értékesítő választja. Utalt a Kúria és az EUB eseti döntéseire, mely szerint a Teleos ügy és a Mecsek-Gabona ügyben hozott ítéletek egyértelműen meghatározzák a közösségen belüli termékértékesítés körében alkalmazandó közösségi és magyar jogszabályok megfelelő értelmezésének módját, és annak menetét. Ugyanis e szerint elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a terméket feladták, vagy elszállították-e egy másik tagállamba, és ennek eredményeként az áru ténylegesen elhagyta-e a termékértékesítés helye szerinti tagállam területét, valamint megérkezett-e a vevőhöz.

[114] Sérelmezte azt is, hogy a törvényszék nem foglalkozott az alkalmazandó anyagi jogszabály kérdésével annak ellenére, hogy a cselekmény elkövetési ideje (az II. r. vádlott esetén az utolsó tettesi cselekmény 2017. év) és az elbírálás időpontja között a Büntető

törvénykönyv több változáson esett át. Ismét kiemelte, hogy a törvényszék tévesen állapította meg azt, hogy a Közösségen belüli értékesítés vonatkozásában a II.r. vádlott megtevesztette volna az értékesítőket.

[115] A büntetés kiszabása során kiemelte, hogy álláspontja szerint tévedett a törvényszék, amikor tetemes összegű (8 millió forint) pénzbüntetést szabott ki II.r. vádlottal szemben. Az elszaporodottság, és az eljárás elhúzódása kérdéskörében megismételte védőtársa érveit.

[116] Végindítványában indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) és (2) bekezdései alapján változtassa meg, elsődlegesen a II.r. vádlottat mentse fel az ellene költségvetési csalás büntette miatt emelt vád alól, másodlagosan az első fokon kiszabott büntetést jelentősen enyhítse, egyúttal az ügyészség által súlyosítás végett bejelentett fellebbezést utasítsa el.

[117] Terhelt10 X.r. vádlott védelmében eljárva a védő fellebbezését szintén megindokolta a megismételt eljárásban is. Ebben kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság számos eljárási szabálysértést követett el, azonban az ügy másodfokú tárgyalásának abszolút jellegű akadálya nincs.

[118] Hangsúlyozta, hogy meglátása szerint az elsőfokú bíróság 7. c) tényállása – ítélet [53] pont – megalapozatlan és így a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja szerint eltérő tényállás megállapításának van helye. Ugyanis a nyomozati iratok között elfekszik a NAV egyéb28 Megyei Adóigazgatósága 2519803169 iktatószámú adóhatósági jegyzőkönyve, melynek 8. számú mellékletében szerepel az elsőfokú bíróság által jelölt megállapodás. Az okirati bizonyíték szerint azonban a jelölt megállapodás – „Szolgáltatási megállapodás” – a cég70 és a cég68 között jött létre 2013. november 28. napján, így a bíróság tényállási megállapítása iratellenes. A X. r. vádlott csak ezen megállapodás megkötése után lett az ügyvezetője a cég77 Kft-nek, 2013. december 17. napjától. Kiemelte azt is, hogy „Szolgáltatási megállapodás”-ban nem szerepel Terhelt1 I.r. vádlott. Mindezek alapján a tényállás megváltoztatás kiegészítését kérte az iratnak megfelelően.

[119] Hiányolta azt is, hogy az elsőfokú ítélet nem egyértelmű abban sem, hogy mely részében tekinti megvalósultnak a gazdasági eseményeket. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági tevékenység egészében megvalósult, ezt igazolják az elkészült plakátok és a szórólapok, azok terjesztése megtörtént, hangfelvételek készültek promóciós anyagokhoz, médiafigyelés történt, a megrendelő cég logójával díszített ajándékok és használati tárgyak elkészültek. Mindezt az elsőfokú bíróság tárgyalásán a X.r. bemutatta. Ezenkívül tanú38 vallomására hivatkozott. Hozzátette, hogy nem vitatott, hogy a egyéb28 Megyei Napilapban 2014. március 1. napjától 2014. március 31. napjáig a reklámhirdetések is megjelentek. Mindezek alapján bizonyítottnak látta, hogy a cég68 teljesítette a megállapodásban vállaltakat, így a számlakiállítás a hatályos adótörvények szerint kötelessége is volt.

[120] Azt is kiemelte, hogy a cég68 2014. évben negyedéves áfa bevalló volt, így a számlát a 2014. április 20. napján beadandó áfa bevallásban kellett szerepeltetni, a X.r. vádlott viszont csupán 2014. március 13. napjáig volt a társaság ügyvezetője. Mindezek alapján a védő szerint eltérő tényállás alapján a X.r. vádlott esetében felmentő ítélet meghozatalának van helye.

[121] A bizonyítékok értékelése vonatkozásában kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet [193]-[194] pontjaiban a védelem számára megfoghatatlan, értékelhetetlen, mert olyannyira általános, olyannyira nem tartalmaz érdemi és konkrét adatot.

[122] Álláspontja szerint elsődlegesen tehát X.r. vádlott felmentésének van helye, másodlagosan a jelenleg hatályos Btk. alkalmazását indítványozta, mivel jelenleg „alapesetnek” minősül a cselekménye, és az 5 millió forint vagyoni hátrány felső határától is

messze elmarad a X.r. vádlott, mint bűnsegéd által okozott vagyoni hátrány. Erre figyelemmel a védő szerint a jelenleg hatályos Btk. kedvezőbb védecére nézve.

[123] Hangsúlyozta, hogy az ügyészi indítvány ugyan csak egy fél mondatot tartalmaz, hogy miért tartja szükségesnek X.r. vádlott büntetésének súlyosítását, azonban ezzel nem ért egyet főként a 10 éves időmúlás, a bűnsegédi szerep, a büntetlen előélete, és a vagyoni hátrány - I.r. vádlott általi - megtérülése okán.

[124] Mindezek alapján elsődlegesen a X.r. vádlott felmentését, másodlagosan a büntetése enyhítését, harmadlagos az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[125] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. június 18. napján megtartott előkészítő ülésen beismerő vallomást tett Terhelt3 III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a 9.B.38/2020/30-II. számú ítéletével, és költségvetési csalás büntette miatt 90 nap pénzbüntetésre, és 656.035 forint vagyonekbobzásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1500 forintban állapította meg, így, az összesen 135.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 2 havi részletfizetést engedélyezett. Egyebekben kötelezte a vonatkozásában felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[126] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. június 18. napján megtartott előkészítő ülésen beismerő vallomást tett Terhelt4 IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a 9.B.38/2020/30-III. számú ítéletével, és költségvetési csalás büntette miatt 90 nap pénzbüntetésre, és 688.250 forint vagyonekbobzásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000 forintban állapította meg, így, az összesen 90.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 2 havi részletfizetést engedélyezett.

[127] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. június 18. napján megtartott előkészítő ülésen beismerő vallomást tett Terhelt5 V.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a 9.B.38/2020/30-IV. számú ítéletével, és 2 rendbeli társadalom-biztosítási juttatással visszaélés vétsége miatt halmazati büntetésül 70 nap pénzbüntetésre, és 583.070 forint vagyonekbobzásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000 forintban állapította meg, így, az összesen 70.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett.

[128] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. június 18. napján megtartott előkészítő ülésen beismerő vallomást tett Terhelt6 VI.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a 9.B.38/2020/30-V. számú ítéletével, és társadalom-biztosítási juttatással visszaélés büntette miatt megrovásban részesítette, valamint kötelezte a vonatkozásában felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[129] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. június 17. napján megtartott előkészítő ülésen beismerő vallomást tett Terhelt13 XIII.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a 9.B.38/2020/30-I. számú ítéletével, és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás miatt 1 évre próbára bocsátotta.

[130] Az elsőfokú ítélet III.r., IV.r., V.r és VI.r. vádlottak tekintetében 2020. június 19. napján, míg XIII.r. vádlott vonatkozásában 2020. június 18. napján jogerőre emelkedett.

[131] A Kúria felülvizsgálati eljárásban 2024. szeptember 10. napján Terhelt3 III.r. vádlott vonatkozásában a Bfv.I.369/2024/6. számú, Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában a Bfv.I.370/2024/6. számú, Terhelt5 V.r. vádlott vonatkozásában a Bfv.I.371/2024/6. számú, míg Terhelt6 VI.r. rendű vádlott vonatkozásában a Bfv.372/2024/6. számú határozatával a Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/30-II., 30-III., 30-IV., és 30-V. számú jogerős ítéleteit hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[132] A megismételt eljárásban az elsőfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék 2025. március 11. napján kihirdetett B.164/2024/12. számú ítéletével:

[133] - Terhelt3 III.r. (az új eljárásban I.r.) vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében, és ezért őt megrovásban részesítette, valamint 656.035 forintra vagyonelkobzást rendelt el vele szemben.

[134] - Terhelt4 IV.r. (az új eljárásban II.r.) vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében, és ezért őt megrovásban részesítette, valamint 688.250 forintra vagyonelkobzást rendelt el vele szemben.

[135] - Terhelt5 V.r. (az új eljárásban III.r.) vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli társadalom-biztosítási juttatással visszaélés vétségében és ezért őt megrovásban részesítette.

[136] - Terhelt6 VI.r. (az új eljárásban IV.r.) vádlottat bűnösnek mondta ki társadalom-biztosítási juttatással visszaélés vétségében és ezért őt megrovásban részesítette, valamint a vonatkozásában felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

[137] Az ítélet ellen az ügyész súlyosítás végett fellebbezést jelentett be, Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r. vádlottak terhére, melynek elbírálása a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróságon 4.Bf.141/2025. ügyszámon van folyamatban, a nyilvános ülés határnapja: 2025. szeptember 30. napja. Terhelt6 VI.r. vádlott vonatkozásában a kihirdetés napján jogerőre emelkedett.

[138] A Balassagyarmati Törvényszék - az I.r. vádlott védője indítványára - 9.B.38/2020/12. számú 2020. április 24. napján kelt, és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2020. július 9. napján véglegessé vált 4.Beüf.10.474/2020/4. számú végzésével I.r. vádlottól lefoglalt a NAV Bűnügyi Főigazgatóságának 10023002-00335979-20000002 számú számlájára 2017. június 8. napján befizetett 193.800.000 forint összegből 93.800.000.- forint lefoglalását megszüntette azt Terhelt1 I. rendű vádlottnak kiadni rendelte.

[139] A Fővárosi Ítéltábla a 2025. március 18. napján kelt 1.Bf.33/2025/15. számú végzésével Terhelt1 I.r. vádlott védője indítványának részben helyt adott, és a nyomozás során 2017. június hó 8. napján a 64010/22/2016. bü. számú ügyben lefoglalt, az EBR85/2017. számú bűnjeljegyzékben feltüntetett és a NAV Bűnügyi Főigazgatóságának 10023002-00335979-20000002 számú számlájára 2017. június 8. napján befizetett 193.800.000 forint összegből a még lefoglalás alatt lévő 100.000.000 forintból 50.000.000 forint lefoglalását megszüntette és azt Terhelt1 I.r. vádlottnak kiadni rendeli. Az ezt meghaladó összegben a védői indítványt elutasította. A végzés 2025. április 3. napján véglegessé vált.

[140] A megismételt eljárásban a nyilvános ülésen nem jelent meg Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlott, távolmaradásuk a nyilvános ülés megtartásának nem volt akadálya.

[141] A jelen lévő Terhelt1 I.r. vádlott személyi körülményei körében előadta, hogy megszűnt a szerződése a cég139-vel, jelenleg az cég210 televíziós szolgáltatóval tárgyal. Az ügygel kapcsolatban nem kívánt nyilatkozni.

[142] A szintén jelenlévő Terhelt9 IX.r. vádlott a nyilvános ülésen elmondta, hogy személyi körülményeiben változás nem történt. Mást nem kívánt előadni.

[143] Az ügyész a megismételt eljárásban tartott nyilvános ülésen előadott perbeszédében a 23. sorszámú másodfokú ügyészi indítványban foglaltakat – a 34. sorszámú ügyészi átiratban írt módosítással –, változatlanul fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy sz elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett kétirányú fellebbezések folytán a másodfokú bíróságnak

valamennyi vádlott vonatkozásában teljeskörű felülbírálatot kell elvégezni a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján.

[144] Az eljárási szabályok körében utalt rá, hogy a Kúria határozata értelmében egyik vádlott vonatkozásában sem állapítható meg olyan abszolút vagy relatív természetű eljárási szabálysértés, amely hatályon kívül helyezéshez vezethetne, az elsőfokú bíróság ítélete érdemi felülbírálatra alkalmas.

[145] A védelem fellebbezés-indokolásában megjelenő a TIGY-gyel kapcsolatban kifejtett aggályok kapcsán megjegyezte, hogy e körben nincs törvényességi deficit, mivel a titkos információgyűjtés természeténél fogva a nyomozás elrendelését megelőzően folyik, vagyis ekkor nyomozási bíró eljárása fogalmilag kizárt, így a TIGY-et engedélyező végzéseken sem nyomozási bírói aláírásnak kell szerepelnie. Érvelése szerint mindezt alátámasztja a védő kizárására vonatkozó szabályozás is.

[146] A fellebbviteli ügyészség álláspontja szerint az ügyben a törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként hibátlan és teljes történeti tényállást állapított meg, mely mentes a Be. 592. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott megalapozatlansági okoktól, és ekként a másodfokú felülbírálat alapját képezheti. A 7. tényállási pontban írt cselekmény vonatkozásában I.r. vádlott esetleges felmentésére vonatkozó védelmi álláspontot tévesnek tartotta, bár kétségtelen, hogy az ítélet [219] pontjában, a jogi indokolásra tartozó részben a törvényszék I. rendű vádlott vonatkozásában elmulasztotta megjelölni a 7. tényállási pontot, az ügyész szerint ez a másodfokú eljárásban a jogi indokolás kiegészítésével pótolható. A 11. tényállási pont kapcsán kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet [99] pontjának 1. mondata egyértelműen tartalmazza, hogy a egyéb⁷, cím¹⁶² szám alatti ingatlanon végzett felújítási munkálatok során befogadott fiktív számlák vonatkozásában a cég⁷⁰ juttatta jövedelemhez egyéb érdekelt^{26t}. Azt nem vitatta, hogy néhány helyen (elsőfokú ítélet [48], [76], [90] pontjaiban) valóban pontatlan az ítélet, melyet a másodfokú bíróság korrigálhat. Az ügyészség a személyi részt azonban hiányosnak tartotta, mivel Terhelt¹ I.r. és Terhelt⁹ IX.r. vádlottak tekintetében nem tartalmazza a korábbi releváns elítéléseiket.

[147] Álláspontja szerint a törvényszék indokolási kötelezettségét a szükséges mértékben teljesítette, számba vette a terhelték vallomását, a tanúk nyilatkozatait, az okiratokat és a szakértői véleményeket, majd tényállási pontonként elszámolt azzal, hogy mely bizonyítékok szolgáltak az ítéleti tényállás megállapításának alapjául, így a védők felmentésre irányuló fellebbezése eredményre nem vezethet.

[148] Az ügyész szerint a törvényszék az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a felülbírálattal érintett vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények minősítése az anyagi jogi szabályoknak megfelel. Az e körben adott jogi indokolást szükségesnek tartotta kiegészíteni a tekintetben, hogy az elkövetéskor hatályos jogszabályok alkalmazása az elsőfokú bíróság részéről helytálló volt, valamint a törvényi egységet képező költségvetési csalás büntette vonatkozásában az elkövetési alakzat feltüntetésével.

[149] Ezután II.r. vádlott cselekvősege kapcsán kialakított érdemi ügyészi álláspontot fejtette ki a 2., 3., 4. és 5. tényállási pontok kapcsán. A 2. tényállásbeli gépkocsivásárlásokra irányadónak tartotta az I.r. vádlottnál az ügyészi indítványban kifejtett érveket. A 3. tényállási pont (Malom utcai ingatlanfelújítás) kapcsán azt emelte ki, hogy a valóságban közösségi értékesítésről szó sem volt, hiszen az áruk el sem hagyták az ország területét, és a egyéb⁷ⁱ ingatlanba kerültek beépítésre, tehát II.r. vádlott célja az adófizetési kötelezettség alóli mentesülés volt. Álláspontja szerint a helység²ⁱ ingatlan értékesítését (4. tényállási pont) érintően helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a cég¹⁴² közbeiktatására kizárólag azért került sor, hogy II.r. vádlott lánya kevesebb személyi jövedelemadót fizessen, amúgy gazdaságilag teljesen indokoltalan volt egy közbenső cég beiktatása, mivel így II.r. vádlott

lánya 22.500.000 forintot veszített volna az ingatlaneladáson. A jogosulatlanul felvett táppénz tekintetében (5. tényállási pont) az ügyész szerint helyes a törvényszék megállapítása, miszerint II.r. vádlott a tényállásban rögzített gazdasági társaságokkal nem állt valós jogviszonyban, az ítélet [186] pontjában írt elsőbírói érveléssel egyetértett.

[150] Az ügyész meglátása szerint a törvényszék a büntetés kiszabása körében a bűnösségi körülményeket hiányosan tárta fel, és az általa számba vett súlyosító és enyhítő körülményeket is tévesen értékelte a vádlottakkal szembeni büntetéskiszabás során. Terhelt1 I.r. vádlott tekintetében súlyosító körülményként kérte figyelembe venni a részbeni folytatólágosságot, valamint fokozott nyomatékka azt a tényt, hogy a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekményeket ugyancsak költségvetést károsító bűncselekmény miatt kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatt valóstította meg kitartó szándékkal. Terhelt9 IX.r. vádlott vonatkozásában szintén a büntetett előéletét, és a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés hatálya alatti elkövetést, míg Terhelt11 XI. és Terhelt12 XII. r. vádlottak tekintetében a büntetlen előéletüket kérte értékelni. Ezenkívül I.r. vádlott tekintetében enyhítő körülményként indítványozta értékelni, hogy az okozott vagyoni hátrány a minősítést megalapozó alsó határhoz, míg II.r. vádlottat érintően súlyosító tényezőként, hogy az okozott vagyoni hátrány a felső határhoz közeli (56. számú BKv. III/3. pontja). Hangsúlyozta, hogy az időmúlás valamennyi vádlottnál jelentős enyhítő hatással bír. Érvelése szerint a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottsága valamennyi terhelt tekintetében figyelembe veendő.

[151] Az ügyészség álláspontja szerint az Terhelt1 I.r. és Terhelt9 IX.r. vádlottakkal szemben kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés anyagi jogszabályt sért. E tekintetben elsődlegesen a 2024. XVIII. törvény (a Btk-t módosító) miniszteri indokolására. Hangsúlyozta, hogy a törvény indoklásából a „megerősíti” szóhasználat egyértelműen azt támasztja alá, hogy a büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények tekintetében a bűnügyi nyilvántartás már a törvénymódosítást megelőzően is deklaratív hatállyal bírt, vagyis a büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásának nem akadály a, ha egy elítélés már nem szerepel a bűnügyi nyilvántartásban. Meglátása szerint ezen értelmezést támasztja alá a HVG-ORAC Kommentár is. Ezenkívül hivatkozott a Kúria Bhar.924/2017/21. számú határozatának [80] pontjára, mely szerint a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja szerinti törvényi kizáró ok léte nem függ és nem függhet attól a körülménytől, hogy az elbírálás idején - az eltelt idő, az eljárás hossza okán - az aktuális bűnügyi nyilvántartás milyen adatokat tartalmaz. Nyilvánvalóan ez a helyes értelme a Btk. 97. § (2) bekezdésében írtaknak is (az e szakaszhely 2014. évi LXXII. törvény 85. §-ával történt módosításához fűzött miniszteri indokolásból is következően). Érvelés eszerint e kúriai döntés cáfolja az elsőfokú ítélet [242]-[243] pontjaiban írt okfejtést. Ezenkívül idézett a Debreceni Ítéltábla Bf.II.34/2025/7. számú döntéséből, mely szerint a Kúria több határozatában rámutatott arra, hogy a bűnügyi nyilvántartásból való adattörlése egy büntetőjogi szankciónak a szankcióhoz fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények kötelező alkalmazását nem szünteti meg, mivel maga a bűnügyi nyilvántartás kizárólag deklaratív jellegű.

[152] Összegzésképpen kiemelte, hogy az ügyészség szerint a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja egy büntető anyagi jogi jogkövetkezményt tartalmaz, a Btk. 97. § (2) bekezdése mindig is az elítéléshez fűződő, de büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményekre vonatkozott; valamint a büntető anyagi jogi jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében a bűnügyi nyilvántartás csak deklaratív hatályú, így az anyagi jogi jogkövetkezmények alkalmazásának nem akadály a, ha egy elítélés már nem szerepel a bűnügyi nyilvántartásban.

[153] Mindezek alapján indítványozta az ítéltábla a Balassagyarmati Törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, és az Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és Terhelt9 IX.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztést lényeges tartamban súlyosítsa, mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést, és a I., II. és IX.r. vádlottakat tiltsa el a közügyek gyakorlásától, valamint I.r. vádlottal szemben Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben a vagyoni hátrányból meg nem térített 718.479 forintra vagyonek Kobzást rendeljen el; a Terhelt8 VIII.r. vádlott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét emelje fel, egyúttal ítélje pénzbüntetésre is; Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlottakkal szemben szabjon ki határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetést, melynek végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtönben határozza meg, egyúttal a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdései alapján próbaidőre függeszse fel, továbbá X-XII.r. vádlottakat a Btk. 52. § (1) bekezdésének a) pontja és 54. § a) pontja alapján határozott ideig tiltsa el a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[154] Az I.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak védelmében eljárva a védő perbeszédében elsőként a jelentős, 10 év körüli időmúlást hangsúlyozta, valamint azt, hogy az eljárás során a teljes vagyoni hátrány megtérült. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan, mivel nem tisztázott, hogy a vádlottak kit tévesztettek meg, illetve, hogy mennyi a vagyoni hátrány összege.

[155] Hiányolta az ítéletből, hogy az adóbevallásokat, valamint, azt, hogy a cég havi, negyedéves, vagy éves adóbevallást kellett volna benyújtani az adóhatóságnak. Érvelése szerint törvényi tényállási elemek hiányában nem valósult meg az adócsalás. Ismét kiemelte, hogy nem lett feltárva, hogy a gépkocsi vásárlások után a cégek milyen bevallást adtak be az adóhatósághoz. Rögzítette, hogy a Közösségen belüli vásárlásnál az értékesítőnek kell meggyőződnie, hogy az autó eljutott -e a vevőhöz, hogy elhagyta -e Magyarország területét, és a Közösségen belül maradt-e. Hangsúlyozta azt is, hogy az adómentességet az értékesítő vállalja, nem a vevő. Újra rámutatott, hogy I.r. vádlott célja a vételár minimalizálása volt, nem pedig adóminimalizálás, ugyanis Terhelt15 nettó áron szeretne megvenni az autókat. Megjegyezte, hogy a lehallgatási anyagban is elhangzik az egyik értékesítő cég igazgatójától, hogy felajánlja ezt a konstrukciót Terhelt15nek. Mindezek alapján kérdésesnek tartja, hogy kit tévesztett meg I.r. vádlott.

[156] A 7. tényállási pontban rögzített cselekmények kapcsán kifejezte, hogy „komolyabb elvárása volt az ítéletszerkesztés kapcsán egy bűnösséget kimondó ítéletben”. Ismét hiányát fejezte ki a cég70 adóbevallásai, ezáltal az elkövetési idő kapcsán, megjegyezve, hogy a vonatkozó Art szabályait pedig a jogi indokolásban kellett volna feltüntetni.

[157] A 11. tényállási pontban lévő cselekmény vonatkozásában kiemelte, hogy az okozott vagyoni hátrányt egyéb érdekelt26 is befizette, amiről jogerős döntés van. Meglátása szerint így kétszeres értékelése történt ugyanannak a cselekménynek védenői terhén is.

[158] Összegzőképpen hangsúlyozni kívánta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részleges megalapozatlanságban szenved, melyet a másodfokú eljárásban iratok tartalma alapján kiküszöbölhető, ezáltal „felmentő rendelkezést kell hozni több kérdésben”.

[159] A 8. tényállási pontban nehezményezte, hogy az „Szja törvény” helytelen bekezdés számot tartalmaz.

[160] Az egészségügyi hozzájárulás („Eho”) kapcsán kiemelte, hogy ez az adó nem megszűnt. Vitatta, hogy bekerült volna a szociális hozzájárulás adóba („szochoba”), mivel

más a kedvezményezett kör, és az alap is. Azt elismerte, hogy van némi hasonlóság a két adónem között adójogi, politikai szempontból, de érvelése szerint büntetőjogi szempontból az „Eho” megszűnt. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság azt róta I.r. vádlott terhére, hogy túl kevés munkabért vett ki a cégből. Hangsúlyozta, hogy Terhelt15 bejelentett alkalmazottja volt a cégnek, ahol minimálbért kapott, ez azonban nem egyenlő az „egyéb jövedelemmel”, így munkabérként viszont nem von maga után „Eho” fizetési kötelezettséget.

[161] A 9. tényállási pontban lévő cselekmény kapcsán fenntartotta a perbeszéd indokolásában leírtakat, annak megismétlése nélkül.

[162] A büntetés kiszabása során a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf. 168/2020/17. számú határozatában foglaltakra hivatkozott, mely szerint „a vádlott büntetett előéletére vonatkozó megállapítást azonban a másodfokú bíróság a Btk. 97.§ (2) bekezdésére figyelemmel mellőzte, figyelemmel arra, hogy a közhiteles nyilvántartás már nem tartalmazza”. A védő úgy ítélte meg, hogy jogértelmezési problémáról van szó, amelyben az álláspontja nem egyezik az ügyészségével.

[163] A korlátlan enyhítés törvényi lehetősége vonatkozásában ismét hivatkozott a „túlfoglalásra”, illetve, hogy az ügyészség nem engedélyezte I.r. vádlott részére, hogy a lefoglalt 200 millió forintból 36 millió forintot a vádirat benyújtásáig befizessen, ezzel gyakorlatilag a vádlotti jogokat ellehetetlenítették.

[164] Mindezek alapján a jelentős időmúlásra, az eljárás elhúzódására figyelemmel elsődlegesen a tényállás kiegészítése mellett I.r. vádlott felmentését, másodlagosan egy magasabb összegű pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

[165] A védő perbeszédében a VII.r. vádlott védelmében eljárva az írásban előadott fellebbezés indokait mindenben fenntartotta, annak megismétlése nélkül.

[166] VIII.r. vádlott vonatkozásában utalt rá, hogy az I.r. vádlottnál előadottakat tartja fenn, különösen a 7. tényállási pont kapcsán. Hangsúlyozta, hogy a cég139 -n műsoron futó „egyéb39” egy családi műsor. Mindezek alapján a törvényes adóoptimalizálás érdekében alapítottak egy családi céget, melyben I.r. vádlott volt a „húzóember”. Így Terhelt15 megkérte Terhelt8t, az apósát, hogy legyen a cég ügyvezetője, és meghatalmazással egyes üzycsoportokra engedte, hogy I.r. vádlott helyette eljárjon. Kiemelte, hogy az ítélettel ellentétben megállapítható, hogy a cég alapításának nem adóelkerülés, hanem racionális gazdasági indoka volt. Ezután VIII.r. vádlott csak aláírta a szerződéseket, számlákat. Mindezek alapján elsődlegesen VIII.r. vádlott felmentését, másodlagosan mivel szerepe kisebb volt, a „leminimálisabb szankció” kiszabását kérte vele szemben. Az elszaporodottság körében hiányolta a statisztikai adatokat.

[167] A II.r. és X.r. r. vádlottak védője a nyilvános ülésen előadott perbeszédében a megismételt eljárásban benyújtott fellebbezése írásbeli indokait mindenben fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a tényállás megalapozatlan, azonban a másodfokú bíróság iratok alapján kiegészítheti. Egyebekben az I.r. vádlott védőjének indokaival értett egyet az adóbevallások, az ágazati szabályok, és a megtévesztő magatartás hiánya kapcsán kifejtettekkel. A 4. tényállási pontban meglátása számítási hiba van az ítéletben, amit pontosítani szükséges.

[168] A büntetés kiszabása során indítványozta figyelembe venni a jelentős időmúlást, hogy már az elsőfokú ítélet kihirdetése óta is 2 és fél év eltelt, az eljárás elhúzódását, hogy a teljes vagyoni hátrány megtérült, a védeneci büntetlen előéletét, hogy X.r. vádlott felsőfokú

tanulmányokat folytat, hogy II.r. vádlott egészségi állapota megromlott, és a rendezett életkörülményeiket. Mindezek alapján igazságos és méltányos döntést kért az ítéltáblától.

[169] A IX.r., XI.r és XII.r. vádlottak védője perbeszédében hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet tényállása megalapozatlan, mivel helytelen következtetéseket tartalmaz. Kérdésként vetette fel, hogy mitől hiteltelen egy számla? E körben utalt rá, hogy felmerülhet, ha nem valós teljesítés van a számla mögött, vagy nem a cég ügyvezetője írta alá. Hangsúlyozta, hogy védenői bűnsegédi tevékenységet nem valósítottak meg, ugyanis tudatuk nem fogta át, hogy a cég⁷⁰ levonásba helyezte -e a számlákat, vagy nem. Hivatkozott arra, hogy az Áfa törvény 169. §-a szerint attól, hogy egy számla nincs aláírva, még nem biztos, hogy azzal költségvetési csalást valósítottak meg, legfeljebb hiteltelen, mivel az egy érvényességi kellék. A védő szerint az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat egyoldalúan, csak a vádlottakat terhelő részében értékelte. Kiemelte, hogy a IX.r. vádlott munkavállalóként operatív irányítást látott el, melynek büntetőjogi relevanciája nincs, ugyanis nem az ügyvezető helyett járt el. Hangsúlyozta azt is, hogy tanú²⁹ elvégezte a feladatokat, bár valóban nem „mesterművet” készített. Mindezeket túl Terhelt¹³ tanúvallomását ellentmondásosnak ítélte.

[170] A büntetés kiszabása körében a védenői rendezett családi körülményeit, és az időmúlást hangsúlyozta. Összességében elsődlegesen a IX.r., X.r. és XI.r. vádlott felmentését, másodlagosan a büntetésük enyhítését indítványozta. Kitért arra is, hogy IX.r. vádlott valóban felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt állt, a védő álláspontja szerint ez egy jogértelmezési probléma, amiben az elsőfokú bíróság véleményét osztotta.

[171] A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyész képviselője viszonyválasszal élt, melyben előadta, hogy az elsőfokú ítélet [16-17] pontjaiban helyesen szerepel, hogy a vádlottak kit tévesztettek meg magatartásukkal. A 7. tényállási pont kapcsán hangsúlyozta, hogy a cég ÁFA bevallásának gyakorisága az elsőfokú ítélet [42] pontjában szerepel, valamint a levonható adó is feltüntetésre került a történeti tényállásban. Mindezek alapján az ügyész szerint a tényállás teljes mértékben megalapozott. A büntetéskiszabás körében kiemelte, hogy a Fővárosi Ítéltábla korábbi határozataiban az szerepel, hogy lehet törölni a személyi részből az elítélést, ha már nem bír relevanciával. A költségvetési csalás elszaporodottság kapcsán kiemelte, hogy az 56. BK. vélemény III/11. pontja értelmében nem szükséges statisztikai adattal alátámasztani, elegendő, hogy köztudomású tény.

[172] I.r., VII.r és VIII.r. vádlottak védője szintén viszonyválasszal kívánt élni, melyben ismét hangsúlyozta, hogy a lehallgatási anyag igazolta, hogy az értékesítők nem lettek megtévesztve. Kiemelte azt is, hogy a cég⁷⁰ 2013-ban negyedéves, 2014-ben havi bevalló volt, tehát a tényállás nem pontos. A Fővárosi Ítéltábla említett határozatára vonatkozóan hangsúlyozta, hogy ugyanúgy felfüggesztett szabadságvesztésről szól, mint jelen ügy. Az elszaporodottság kérdéskörében kifejtette, hogy az, hogy mi „köztudomású” nagyon vitatott. Rögzítette, hogy I.r. vádlottal szemben vagyoneklobzásnak nincs helye, hiszen az összes vagyoni hátrányt megtérítette az adóhatóság felé, és a bírósági eljárásban is kétszeresen. A számlák fiktivitása kapcsán arra hivatkozott, hogy az ítéletből nem derül ki, hogy mely tevékenységet nem valósítottak meg a vádlottak, és mely tevékenység nem kapcsolódik a bevételszerző tevékenységükhöz. Ugyanis álláspontja szerint utóbbi esetben nem lehet büntetőjogi szankciója, mivel az az ultima ratio, és csupán adójogi kérdés.

[173] Végül Terhelt1 I.r. vádlott utolsó szó jogán előadta, hogy ismét hangsúlyozta, hogy rajta kívül más celebek is ugyanezt csinálják, és utólag tudta meg, hogy az egész ügy célja a „lejárátása” volt.

[174] Terhelt9 IX.r. vádlott megismételte az előző nyilvános ülésen elhangzottakat. Vagyis ártatlanságát hangsúlyozva előadta, hogy a legjobb tudomása szerint járt el a két cégben. Ugyanis az építkezésen kifogástalan munkát végzett, álláspontja szerint az ügyész csak feltételezésekre alapoz. Kiemelte, hogy Terhelt11, és Terhelt12 nem laktak nála, nem dolgoztak neki, és anyagi gondjaik sem voltak. A cégével folyamatosan dolgozott, nem volt adótartozása, a törvényeket betartotta. Terhelt13 tanú vallomását valótlanoknak tartotta, és sérelmezte, hogy nem történt meg a szembesítésük. Végül két gyermekéről való gondozási kötelezettségét hangsúlyozta, és bűncselekmény hiányában történő felmentését kérte.

[175] A kétítányú fellebbezések a megismételt eljárásban az alábbi eredményre vezettek:

[176] A Nógrád Megyei Főügyészség 2019. október 4. napján kelt B.112/2016/80. BTÖ. számú vádirata, és a Balassagyarmati Járási Ügyészség 2019. december 17. napján kelt B.284/2015/57. számú vádirata alapján indult büntetőügyeket a Balassagyarmati Járásbíróság 2020. január 9. napján kelt 19.B.300/2019/4. számú végzésével egyesítette, mely megfelel a perrendi szabályoknak.

[177] Az ítéltábla rögzíti, hogy mindkét vádirat már a 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) hatálya alatt kerültek benyújtásra, így jelenleg hatályos eljárási törvény rendelkezései voltak irányadóak a felülbírálat során.

[178] Ezt követően a Balassagyarmati Járásbíróság 2020. január 14. napján kelt 19.B.240/2019/16. számú – és a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 9.Bpkf.73/2020/2. számú, 2020. február 26. napján végleges végzésével megállapította hatáskörének hiányát, és az ügyet a hatáskörrel, és illetékességgel rendelkező Balassagyarmati Törvényszékhez tette át.

[179] Az ítéltábla ezt követően a megismételt eljárásban elvégezte annak vizsgálatát, hogy az eljárási szabályok megtartása az elsőfokú eljárásban a törvényszék előtt teljeskörűen megtörtént-e, hatályon kívül helyezést eredményező a Be. 608. § (1) bekezdésében írt abszolút, illetve a Be. 609. § (1)-(2) bekezdésében írt relatív ok megvalósult-e.

[180] E vonatkozásban az ítéltábla rögzíti, hogy a Kúria a korábbi másodfokú határozatot hatályon kívül helyező végzésében azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság valamennyi vádlott tekintetében tévesen rendelkezett az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezéséről, és az új eljárás lefolytatására utasításról (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [121] bekezdése).

[181] E körben tehát – a Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra tekintettel – az ítéltábla a megismételt eljárásban megállapította:

[182] - hogy a Balassagyarmati Törvényszék a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (továbbiakban: Kivezető tv.) hatálya alatt megtartott előkészítő ülésen, 2020. június 18. napján az elsőfokú bíróság nem járhatott volna el tanács helyett egyesbíróként, azonban ezzel

az elsőfokú bíróság nem valósított meg feltétlen eljárási szabálysértést (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [48-49] bekezdései).

[183] - továbbá, hogy a 2020. június 16. és 17. napján – az akkor hatályos, átmeneti eljárási szabályok értelmében – törvényesen járt el a Balassagyarmati Törvényszék egyesbírája (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [52] bekezdése).

[184] - valamint, hogy „a jelen ügyben az előkészítő ülésen a fellebbezéssel érintett vádlottak nem tettek vallomást és az észrevételük – az ügyre vonatkozó tényközlés hiányában – sem tekinthető annak. Az általuk előterjesztett bizonyítási indítványok pedig ugyancsak nem képezik a bizonyítás részét” (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [91] bekezdése).

[185] - ezenkívül, hogy az előkészítő ülésen kizárt védővel érintett Terhelt2 II.r. vádlott védelemhez való joga nem csorbult azáltal, hogy amennyiben a bíróság nem kizárt védő jelenlétében járt volna el, a vádlott – a más védő által adott eltérő jogi tanácsra – esetlegesen beismerhette volna a bűncselekmény elkövetését, és élhetett volna a tárgyalásról lemondás jogával. (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [96] bekezdése).

[186] - valamint megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban Terhelt1 I. r. vádlott tárgyalási távolléte kapcsán hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [116] bekezdése). Az ítéltábla is rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság relatív eljárási szabálysértést vétett azzal, hogy nem hozott pervezető végzést az I.r. vádlott tárgyalási jelenlét jogáról történő ismételt lemondásának elfogadásáról, ez azonban – mivel az I.r. terhelt szabályszerű távollétének valamennyi egyéb feltétele teljesült – az eljárás lefolytatására nem volt hatással (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [118] bekezdése).

[187] - Terhelt9 IX.r. vádlott tárgyalási jelenlétét illetően megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a IX.r. vádlott védőjének beadványát helyesen értelmezte akként, hogy az a tárgyalás jogáról való lemondást tartalmaz, és így törvényesen engedélyezte azt. Ezen túlmenően annak sincs jelentősége, hogy a védő a kézbesítési megbízásra vonatkozó elfogadó nyilatkozatát csak három nappal később nyújtotta be (Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/281. számú irat), mert ezalatt olyan kézbesítés nem történt, ami a kézbesítési megbízotti tevékenységet igényelt volna, a továbbiakban pedig a tárgyalási határnapokon megjelent a vádlott. Ezért a IX.r. vádlott vonatkozásában a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabálysértés nem valósult meg (Kúria Hkf.I.1198/2024/13. számú határozat [119-120] bekezdései).

[188] Mindezek alapján az ítéltábla az ügy érdemi felülbírálatára tér át a következőkben:

[189] Az elsőfokú bírósági eljárás a bizonyítás anyagának terjedelméhez képest kellően feszes ütemben folyt. A vádemeléstől az elsőfokú ítélet meghozataláig (2019. december 17. és 2023. április 20. között) összesen 23 tárgyalási napon vett fel bizonyítást. Eközben a tárgyalási határnapok között több mint hat hónap nem telt el. A tárgyalás folytonossága ekként a perrendi szabályoknak megfeleltethető.

[190] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat törvényesen szerezte be, ennek megfelelően a törvényes figyelmeztetések után hallgatta ki a vádlottakat, a tanúkat, az igazságügyi szakértőket és szerezte be az okiratokat. A leplezett eszközök (titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés) eredményeit először ismertetés, majd - kifejezett védelmi indítványra - a hangfelvételek lejátszásával tett a bizonyítás anyagává.

[191] A védelem részéről a titkos adatszerzés eredményének bizonyítékként történő felhasználását támadás nem érte. Ugyanakkor a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést igen.

[192] A titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés anyagának felhasználhatósága körében tett elsőbírói érvelés (elsőfokú ítélet 60. oldalának [173-174]. bekezdései) bár igen szükséges, a többi bizonyíték körében értékelve azonban meggyőző. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet [173] bekezdésében szükségesnek tartja korrigálni, hogy a nyomozati irat száma helyesen: 64010-22/2016.bü.

[193] Mint ahogy utalt rá a törvényszék az ítéletében, hogy az időközben (2018. július 1. napján) hatályba lévő új eljárási törvény úgynevezett Átmeneti rendelkezései szerint [Be. 872. § (1) bekezdés] a leplezett eszköz alkalmazásának törvényességét az engedélyezés időpontjában hatályos rendelkezések szerint kell megítélni.

[194] A titkos információgyűjtés engedélyezésének és végrehajtásának szabályait nem a büntetőeljárási törvény, hanem az ágazati jogszabályok tartalmazzák. A titkos információgyűjtés részletes szabályait 2010. december 31. napjáig a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény (továbbiakban Vámtv.) 31-33. §-a, ezután, 2018. július 1. napjáig Nemzeti Adó és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (továbbiakban NAV tv.) 63-65.§- a tartalmazta.

[195] A korábbi Be. (1998. évi XIX. törvény) a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban történő felhasználásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazott, a 206/A. §-a alatt. A korábbi Be. 206/A. § csak egy körülmény tekintetében utalt a korábbi Be. titkos adatszerzéssel kapcsolatos szabályaira, mégpedig azt illetően, hogy a titkos információgyűjtés eredménye felhasználásának feltétele az, egyebek mellett, hogy a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében a titkos adatszerzés engedélyezésének korábbi Be. 201. §-ában írt feltételei fennállnak. A korábbi Be. 201. §-a kizárólag azt tartalmazta, milyen bűncselekmények esetében van helye titkos adatszerzésnek (csak 5 évi, vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményre vonatkozhatott).

[196] E körben az ítéltábla leszögezi, hogy az eljárás tárgyát képező kiemelt költségvetést károsító bűncselekmények látenciája, felderítetlensége igen magas. A hagyományos nyomozati eszközök, módszerek ezen bűncselekmények felderítésekor, nyomozásakor sokszor nem elegendőek. Ezért fontos szerepet kapnak a különleges eszközökkel, titokban, konspiráltan beszerzett információk, melyek később bizonyítékként jelennek meg a büntetőeljárásban. Fontos azt is kiemelni, hogy a titkos információgyűjtés mindenképpen beavatkozást jelent a magánéletbe, alapvető jogokat sérthet, korlátozhat, ezért ennek célhoz kötöttnek, arányosnak kell lennie és a törvény által meghatározott módon kell végrehajtani, az abban foglalt törvényi garanciák betartásával („Mindenkinek joga van arra, hogy a magán-, és családi életét, lakását, és levelezését tiszteletben tartsák. E jog gyakorlása kizárólag a törvény meghatározott eseteiben, nemzetbiztonsági, vagy közbiztonsági okból zavargás, vagy bűncselekmény megelőzése, közegészségügy vagy közkerölcs, avagy más jogának vagy szabadságának védelme érdekében korlátozhat.” – 1950. november 4. Római Egyezmény 8. cikk (1) bekezdés). Mindemellett a titkos módszerek, eszközök nélkül előfordulhat, hogy egyes kiemelt bűncselekmények felderítése vagy bizonyítása lehetetlenné válik. Így a társadalom védelme indokolja ezek alkalmazását, ezáltal a bűncselekmények felderítését, az elkövetők felkutatását, és végső soron a felelősségre vonását.

[197] Az is szinte minden ügyben tetten érhető, hogy a védők (és rajtuk keresztül a védenceik) ezen titkos módszerekkel beszerzett bizonyítékokat előszeretettel „vennék ki” a bizonyítékok köréből, ezért a törvény különböző okaira hivatkozva próbálják elérni, hogy a bíróság rekessze ki a bizonyítékok köréből, hogy azt ne vegye figyelembe az ítélete meghozatalakor.

[198] Jelen eljárásban alapvetően két ponton volt vitatott a titkos információgyűjtés eredményének felhasználhatósága, mely kérdésben a törvényszék alapvetően helyes döntést hozott, azt azonban szükséges kiegészíteni az alábbi indokokkal:

[199] Haladéktalanság elve körében irányadónak tekinthető a 74/2009. számú BK vélemény III. pontjához adott indokolás. Ez részletesen kifejti, hogy a törvény szövegében szereplő „haladéktalanság” minden egyes ügyben külön értékelendő, nincs erre meghatározott konkrét időtartam, az függ az ügy jellegétől, bonyolultságától, a feldolgozásra váró adatmennyiségtől, melyből ki kell válogatni a titkos információgyűjtés célja szempontjából érdektelen vagy az ügyben nem érintett személyre vonatkozó adatokat is.

[200] Helyesen utalt rá a törvényszék, hogy jelen ügyben az adatgyűjtés idején (2014. január 1. napjától) már nem a „haladéktalan”, hanem a „nyomban” kifejezést használta a büntető eljárásjogi törvény.

[201] Az leszögezhető, hogy az irreleváns információk kiszűrése után a feljelentés szempontjából releváns adathalmaz további elemzésére bizonyosan valamennyi idő szükséges, ennek körében a hivatkozott kollégiumi vélemény több szempont körültekintő vizsgálatot ír elő.

[202] Ahogy ugyanis arra már a Kúria több eseti döntésben (BH+ 2014.3.97.) is rámutatott, a feljelentési kötelezettség megtételének „haladéktalansága” nem eredményezheti abszolút határidő meghatározását, az nem pusztán az engedélyben megjelölt határidő lejártá és a feljelentés teljesítése közötti időtartam alapján, hanem az információmennyiség tényleges tartalmi megismerésének, feldolgozásának bonyolultsága figyelembevételével ítélandó meg.

[203] Jelen ügyben megállapítható, hogy - az eljárás tárgyára figyelemmel - az információk feldolgozása több szempontból is speciális ismereteket, értelmezést igényelt. Emellett a beszélgetések során jellemzően előkészületi jellegű cselekmények egyeztetésére kerülhetett sor, melyek ebből kifolyólag feljelentési kötelezettséget nem vonhattak maguk után, és amennyiben ezt követő információcsere történt, a bűncselekmény egyszerű gyanújához szükséges adatok megállapítása a lehallgatási anyag elemzésén túl rendszerint további felderítő tevékenységet igényelt.

[204] A 2015. júliusától 2016. januárjáig történő lehallgatások eredményét a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatósága részére egy több száz oldalas anyagot bocsátott a rendelkezésére, melyből a lehallgatás 70 oldal terjedelmű volt mellékletek nélkül (64010-22/2016.bü. nyomozati iratok I. kötet 157-227. oldala). Jelen ügyben azonban ezen két időpont közt 3 nap telt el: 2016. január 15. és 2016. január 18. közt.

[205] Mindezek alapján a titkos információgyűjtésről készült jelentés elkészítésekor, az egyéb beszerzett adatokkal – cégalapokkal, pénzügyi adatokkal, lefolytatott adóhatósági vizsgálatok adataival – összevetve egyértelműen bizonyító erővel rendelkeznek a vád tárgyát képező bűncselekményeket illetően.

[206] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a fent említett ágazati jogszabályok a titkos információgyűjtés befejezését követően nyolc napos határidőt engednek az irreleváns adatok kiszűrésre, melyet követően kell még a releváns adatokat a célból elemezni, hogy azok egyéb adatokkal együtt elégségesek-e a korábbi Be. 201. §-ában feltüntetett bűncselekmények valamelyike tekintetében a gyanú megállapításához és hogy a bűnüldözési célú információgyűjtés az engedéllyel érintett, illetve más személlyel összefüggésbe hozható-e.

[207] Azt is szükségesnek tartja az ítéltábla kiemelni, hogy a törvény nem ír elő folyamatos ellenőrzést, elemzést a beszerzett anyagokkal kapcsolatban, így annak abszolút nem lehet jelentősége, hogy a lehallgatás kezdő időpontja hónapokkal vagy akár egy évvel korábbra tehető.

[208] A másik sarokpontot illetően az ítéltábla kiemeli, hogy a jogalkalmazói gyakorlatban követett álláspont, hogy a titkos információgyűjtés eredménye akkor is felhasználható, ha az ügyész nem tett eleget a Be. 206/A.§ (4) bekezdésében írt kötelezettségének, vagyis nem tett indítványt a nyomozási bírónak, de az így beszerzett adat már a vádiratban bizonyítékként szerepel. Ez esetben ugyanis a nyomozási bíró határozatát sem kell beszerezni (Fővárosi Ítéltábla 2/2009. Kollégiumi véleménye). Ezen hiátus – a nyomozási bírónak a felhasználás lehetőségét engedélyező határozata – a perbíró nem köti, ugyanis a bíróság, mint bizonyítéknak a felhasználhatósága kérdésben szabadon dönthet, hogy azt kirekessze a bizonyítékok köréből vagy törvényes bizonyítékként értékelje.

[209] Utal rá az ítéltábla, hogy a titkos információgyűjtés tényéről szóló elnöki igazolások a nyomozati iratban elfekszenek (64010-22/2016. bü. nyomozati irat I. kötet 137-142. oldal).

[210] Mindezek alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a bizonyíték, azaz leplezett eszköz alkalmazása során keletkezett hangfelvételek, és az azokról készült jelentések felhasználására, mind a titkos adatszerzés, mind a titkos információgyűjtés körében, törvényesen került sor.

[211] Az elsőfokú bíróság az ügyészség által a vádiratban felajánlott bizonyítást lefolytatta, továbbá a védelem bizonyítási indítványainak is széles körben adott helyt, és az elutasított indítványokat pedig bár igen szükséztűen, de megindokolta (elsőfokú ítélet 69. oldal [210] bekezdése).

[212] A bizonyítási eljárás során részletesen megvizsgálta a bizonyítandó tényeket és megfelelően ellenőrizte a vádlotti nyilatkozatokat, és védekezéseik irányait.

[213] A tárgyaláson tanúkihallgatásokkal folytatta a bizonyítás felvételét, ekként a tárgyaláson személyesen kihallgatta: tanú32, tanú30, tanú51, tanú35, tanú1, tanú6, tanú52, tanú36, tanú38, tanú39, tanú3, tanú4, tanú20, tanú58, tanú12, egyéb érdekelt36, tanú15, tanú14, tanú49, tanú11, tanú16, tanú17, tanú18, tanú19, tanú24, tanú21, tanú22, tanú53, tanú26, tanú34, tanú42, tanú27, tanú45 tanúkat (elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvek: 107., 130., 148., 203., 240. sorszámú alól).

[214] tanú55 és tanú40 tanúk részére helyesen írásbeli vallomás tételét engedélyezte (elsőfokú iratok 100. és 145. sorszáma alatt), míg tanú2 tanú nyomozati vallomását felolvasta a tárgyaláson.

[215] Majd a bizonyítási eljárás befejezté nyilvánítása előtt részletesen ismertette az okirati bizonyítékokat és szakvéleményeket. Így a cégiratokat, a számlakivonatokat, jövedelem-adatokat, taggyűlési jegyzőkönyvet, egyéb35 igazságügyi írásszakértő véleményét, szakértő2, valamint szakértő1 igazságügyi adó- és járulék szakértők véleményét.

[216] Védői indítványra a könyvszakértői szakvéleményeket először kiegészítette, majd tárgyaláson is meghallgatta őket (elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv: 158. és 219. sorszámú alól)

[217] I.r. vádlott védője megbízására egyéb érdekelt54 igazságügyi adó-, járulék és könyvszakértő is adott véleményt, melyet a törvényszék helyesen értékelt, és vetett össze szakértő2 igazságügyi könyvszakértő véleményének megállapításaival (elsőfokú ítélet 59. oldalának [170] bekezdésétől 60. oldalának [172] bekezdéséig).

[218] I.r. vádlott egészségügyi és mentális állapotára nézve dr. szakértő7 igazságügyi pszichológus-, szakértő4 igazságügyi orvos-, és szakértő5 igazságügyi pszichiáter szakértők adtak együttes véleményt, melyet a törvényszék helyesen értékelt ítéletében (elsőfokú ítélet 7. oldal [8] bekezdés).

[219] A védők által a védencek felmentése érdekében bejelentett elsődleges védelmi fellebbezések tehát nem vezettek eredményre az alábbiak szerint.

[220] A védelmi fellebbezések indokai egyrészt felmentésre, eltérő jogi minősítésre, illetve eltérő tényállás megállapítására irányultak. Az általuk megfogalmazott kifogások az iratellenesség és a tényből-tényre következtetés hibáját, továbbá az indokolási kötelezettség megszegését foglalták magukban.

[221] A Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat-elemző csoportja által a bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlatának elemzéséről elkészített 2012.EI.II.E.1/6. számú Összefoglaló vélemény szerint a megalapozottság ismérve, hogy a tényállás az elbírálás szempontjából lényeges tény vonatkozásában valósághű legyen, valamennyi lényeges tényre kiterjedő bizonyításfelvétel eredményeként minden olyan lényeges tényt tartalmazzon, aminek következménye a bíróság rendelkezése, ennél fogva felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű. Az indokolási kötelezettség elmulasztásaként értékelendő ezért, ha a ténybeli következtetésről nem ad számot a bíróság, mert nem tartalmazza az indokolás, hogy miért is kell helyesnek elfogadni a következtetés eredményét, ilyenkor ugyanis a ténymegállapító és döntési tevékenység ellenőrizhetetlen, tehát az ítélet felülbírálhatatlan.

[222] Az összefoglaló vélemény hangsúlyozta, hogy nem megalapozatlanság, vagyis nem a bíróság ténymegállapító tevékenységének hibája, ha a lényeges tényre vonatkozó ténymegállapítás hiánya a bíróság bizonyíték mérlegelésének eredménye, azonban az már a ténymegállapító tevékenység hibája, ha lényeges tényre nincs ténymegállapítás, pedig a bizonyítás felvétele megtörtént, illetve a rá vonatkozó bizonyításfelvétel meg sem történt, ezek a megalapozatlanság esetei.

[223] A megalapozatlanság körében a Kúria elsőként a felderítetlenségre mutatott rá, amely büntetőjogi fogalom alatt a tényállást megalapozó bizonyítási folyamat fogyatékoságát kell érteni, amikor valamely jogilag releváns tényre nem folyt le bizonyítás, vagy nem teljeskörűen folyt le, így például egy tanút sem hallgattak ki, vagy nem az összes, az adott tény tisztázásához szükséges tanút hallgatták ki. A felderítetlenség fogalmába tartozik az az eset is, amikor formálisan történik bizonyításfelvétel, azonban releváns kérdések tisztázatlanok maradnak, például elmarad a szembesítés az ellentétes vallomást tevő tanúk közt. Végezetül felderítetlenségnek minősül az is, ha egy releváns bizonyítékforrás hitelt érdemlőségének megállapításakor követ el logikai hibát a bíróság, például olyan szakvéleményt tekint hitelt érdemlőnek, amely nyilvánvaló számítási hibát tartalmaz.

[224] A Kúria összefoglaló véleménye azt is megállapította, hogy a hiányos vagy hiányzó tényállás lehet a felderítetlenség következménye, de lehet attól független is. Ebben az esetben a büntető anyagi jog szempontjából releváns tények hiányoznak a megállapított tényállásból, vagy nincs tényállás megállapítva.

[225] Az iratellenesség akkor áll fenn, ha az iratok olyan egyértelmű, valamely tény fennállását vagy fenn nem állását perdöntő módon igazoló bizonyítékot tartalmaznak, amelyet a bíróság nem vett figyelembe a tényállás megállapításakor. Az összefoglaló vélemény kiemelte, hogy nem erről az esetről van szó, amikor mérlegelés kérdése egy adott tény megállapítása és a bíróság mérlegelése következtében nem alapozott ténymegállapítást az iratokban található bizonyítéokra. Amennyiben a mérlegelés okszerű volt, nem iratellenes a tényállás. Amennyiben nem volt az, vagy elmaradt, úgy az indokolási kötelezettség hiányossága állapítható meg.

[226] A megalapozatlanság utolsó eseteként a Kúria kifejtette, hogy a tényből-tényre következtetés hibája akkor valósul meg, ha a közvetett bizonyítás nem megfelelő, ezért nem ide tartozik a hitelt érdemlőség megítélése során elkövetett nyilvánvaló logikai hiba, továbbá az okszerű mérlegelés szabályainak megsértése, vagyis a jogalkotó ebben az esetben a

közvetett bizonyítástól megkövetelt „zárt logikai láncolat” hiányát szankcionálja. A tényből-tényre következtetés hibája leggyakrabban a tényállás indokolásából derül ki, azonban a Kúria azt is hangsúlyozta, hogy megkülönböztetendő az indokolás hiányosságától, ugyanis előbbi esetben nem arról van szó, hogy nem ad számot a bíróság a tények megállapításának folyamatáról, hanem arról, hogy az általa megállapított tényekből nem következik kizárólag az a tényállás, amely az ítéletben szerepel.

[227] Mindezen szempontokra figyelemmel az ítéltábla a felülbírálat során – a később még részletesen kifejtendők szerint – arra az álláspontra jutott, hogy a védők egy részének meggyőződésével szemben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem szenved hiányosságban és a törvényszék a tényállás-megállapítási kötelezettsége keretében a vádat is kimerítette. Az iratellenesség sem állapítható meg, mert az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításakor minden esetben a tartalmukkal egyezően vette figyelembe az iratokat, továbbá a tényből-tényre következtetés hibája sem valósult meg, mert az általa megállapított tényekből kizárólag az ítéletében rögzített tényállás következik.

[228] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A védő fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ezért a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Utal rá az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a „ténybíróság”, akinek feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összehátasában értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményére kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa.

[229] A törvényszék az ítéleti tényállást döntően megalapozottan állapította meg, azonban a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontja alapján részben megalapozatlan. E részleges megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú eljárásban orvosolható volt, ugyanis az iratok tartalma alapján a tényállás kiegészíthető, korrigálható az alábbiak szerint. Emellett néhány értelemzavaró elírást javított a másodfokú bíróság az alábbiak szerint:

[230] - az elsőfokú ítélet 11. oldalának [26] bekezdésének utolsó mondatában Terhelt2 helyesen: II.r. vádlott.

[231] - az elsőfokú ítélet 14. oldalának [35] és [38] bekezdéseit kiegészíti azzal, hogy „Terhelt2 II.r. vádlott az okozott vagyoni hátrányt a bírósági szakban 2023. január 10. napján történő letétbe helyezéssel teljes mértékben megtérítette.” (elsőfokú iratok 318. sorszám alatti bevételi értesítő, összesen: 49.203.888 forint).

[232] - az elsőfokú ítélet 16. oldalának [48] pontjának utolsó mondatában Terhelt8, helyesen VIII.r. vádlott.

[233] - az elsőfokú ítélet 16. oldalának [48-49] bekezdését kiegészíti azzal (7/a tényállási pont), hogy

„A cég70 által 2013. III. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában megállapítható, hogy:

A cég70 2.019.000 Ft adóalap után 545.000 Ft ÁFA kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő (fizetendő) általános forgalmi adóra vonatkozóan. Beszerzést terhelő (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 2.401.000 Ft adóalap alapján 648.000 Ft előzetesen

felszámított ÁFA-t szerepeltetett adóbevallásában. Az ÁFA-levonásba nem helyezhető számlák értéke megegyezik.

Az cég71. által kibocsátott számla adóalapjával, 2.283.000 Ft összeggel, melynek ÁFA értéke 616.000 Ft. Ekként az ÁFA-levonásba helyezhető számlák értéke 118.000 Ft. (számítás: $2.401.000 \text{ Ft} - 2.283.000 \text{ Ft} = 118.000 \text{ Ft}$.), melynek ÁFA összege 32.000 Ft.

Ezek figyelembevételével az I. és VIII.r. vádlott terhére megállapítható adókülönbözet 2013. III. negyedévben 513.000 Ft. (számítás: adóalap: $2.019.000 \text{ Ft} - 118.000 \text{ Ft} = 1.901.000 \text{ Ft}$., ÁFA: $545000 \text{ Ft} - 32.000 \text{ Ft} = 513.000 \text{ Ft}$, szakértői vélemény 76-81. oldal és 95. oldal).

A bevallás 103.000 Ft. következő időszakra átvihető követelést tartalmaz, melyet az adóhatóság folyószámlára nem könyvelendő adókülönbözetnek minősített, az a következő évre nem volt átvihető. (71/2015. bü. számú nyomozati iratok 1. számú melléklet 160. lap 6./ pontja, 231. lap I. pontja, 239. lap 2./ pont 4. bekezdése).

[234] - az elsőfokú ítélet 17. oldalának [50-52] bekezdéseit akként egészíti ki (7/a és 7/b tényállási pontok), hogy „A cég70 által a 2013. IV. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában rögzíthető, hogy:

A cég70 6.251.000 Ft adóalap után 1.688.000 Ft ÁFA kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő (fizetendő) általános forgalmi adóra vonatkozóan. Beszerzést terhelő (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 8.033.000 Ft adóalap alapján 2.169.000 Ft előzetesen felszámított ÁFA-t szerepeltetett adóbevallásában. Az ÁFA-levonásba helyezhető számlák értéke 1.756.000 Ft. (számítás: $8.033.000 \text{ Ft} - 6.277.000 \text{ Ft} = 1.756.000 \text{ Ft}$, melynek ÁFA összege 474.000 Ft. Az ÁFA-levonásba nem helyezhető számlák értéke 6.277.000 Ft. ($8.033.000 \text{ Ft} - 1.756.000 \text{ Ft} = 6.277.000 \text{ Ft}$).

Ez az összeg megegyezik az cég67 és a cég17 által kibocsátott számlák adóalapjával.

Ezek figyelembevételével a 2013. IV. negyedévére megállapított adókülönbözet 1.214.000 Ft, melyből az I. és VIII.r. vádlott terhére megállapítható adókülönbözet 1.158.000 Ft. (számítás: adóalap: $6.251.000 \text{ Ft} - 1.756.000 \text{ Ft} = 4.495.000 \text{ Ft}$., ÁFA $1.688.000 \text{ Ft} - 474.000 \text{ Ft} = 1.214.000 \text{ Ft}$) (szakértői vélemény 95. oldal, 117-118. oldal és 81-83. oldal)

A bevallás 584.000 Ft következő időszakra átvihető követelést tartalmaz, mely követelést a revízió törölte.

Mindezek alapján I. és VIII.r. vádlott 2013. III. és IV. negyedévében összesen 1.671.000 Ft-tal ($513.000 \text{ Ft} + 1.158.000 \text{ Ft}$) csökkentette ÁFA-fizetési kötelezettségét.”

[235] - az elsőfokú ítélet 17. oldalának [53] bekezdését kiegészíti azzal (7/c tényállási pont), hogy

„A cég70 által 2014. I. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában megállapítható, hogy:

A cég70 a 2014. I. negyedévére 10.635.000 Ft adóalap után 2.871.000 Ft ÁFA kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő felszámított (fizetendő) adóra vonatkozóan. Beszerzést terhelő előzetesen felszámított (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 9.987.000 Ft. (+2000 Ft 5%-os kulcs alá tartozó beszerzést beleszámítva 9.989.000 Ft) adóalap alapján 2.697.000 Ft ÁFA-t szerepeltetett adóbevallásában.

Következő időszakra átvihető követelésként a bevallás 410.000 Ft-ot tartalmaz.

Az ÁFA-levonásba nem helyezhető számlák értéke azonos a cég68 által kibocsátott számla adóalapjával, 7.858.000 Ft-tal, míg ennek általános forgalmi adóösszege 2.122.000 Ft. Erre tekintettel a beszerzését terhelő előzetesen felszámított ÁFA-levonásba helyezhető számlák értéke 2.131.000 Ft ($9.989.000 \text{ Ft} - 7.858.000 \text{ Ft} = 2.131.000 \text{ Ft}$.), ennek általános forgalmi adó összege 575.000 Ft.

Ezt figyelembe véve az I. és VIII.r. vádlottak terhére megállapítható adókülönbözlet 8.504.000 Ft adóalap után 2.296.000 Ft (számítás: adóalap: 10.635.000 Ft-2.131.000 Ft= 8.504.000 Ft., ÁFA: 2.871.000 Ft-575.000 Ft=2.296.000 Ft) (szakértői vélemény 83. oldal, 96. oldal).

[236] - az elsőfokú ítélet 18-20. oldalának [54-55], valamint 20. oldalának [56-59] bekezdéseit kiegészíti azzal (7/d-7/f tényállási pontok), hogy

„A cég70 által 2014. II. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában megállapítható, hogy:

A cég70 14.910.000 Ft adóalap után 4.026.000 Ft ÁFA kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő (fizetendő) általános forgalmi adóra vonatkozóan.

Beszerzést terhelő (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 13.360.000 Ft adóalap alapján 3.607.000 Ft előzetesen felszámított ÁFA-t vont le, azonban 636.000 Ft. adóalap alapján 172.000 Ft levonható ÁFA jogosságát igazolták. A levonásba nem helyezhető számlák értéke így 12.724.000 Ft. (számítás: 13.360.000 Ft-636.000 Ft=12.724.000 Ft.).

Erre figyelemmel a fizetendő adó alapja 14.274.000 Ft. (14.910.000 Ft-636.000 Ft= 14.274.000 Ft.), az I.r. és VIII.r. vádlott terhére megállapított adókülönbözlet 3.854.000 Ft (szakértői vélemény 96. oldal, 64010/71/2015. bü. számú nyomozati iratok 4. melléklet 101. lap 17./ pont 1. bekezdés).”

[237] - az elsőfokú ítélet 21. oldalának [60-63], 24. oldalának [64], valamint 25. oldalának [65-66] bekezdését akként egészíti ki, illetve pontosítja (7/g -7/l tényállási pontok), hogy:

„A cég70 által 2014. III. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában megállapítható, hogy:

A cég70 13.475.000 Ft adóalap után 3.638.000 Ft ÁFA-kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő (fizetendő) általános forgalmi adóra vonatkozóan.

Beszerzést terhelő (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 13.942.000 Ft adóalap alapján 3.764.000 Ft előzetesen felszámított ÁFA-t vont le, azonban ezt beszerzéseket alátámasztó bizonylatokkal nem igazolta, így jogosulatlanul csökkentette adófizetési kötelezettségét ezen összeggel.

Következő időszakra átvihető követelésként a bevallás 467.000 Ft adóalap után 126.000 Ft-ot tartalmaz. Az ÁFA-levonásba nem helyezhető számlák értéke 13.942.000 Ft., melynek általános forgalmi adó összege 3.764.000 Ft.

Erre tekintettel – mivel ÁFA-levonásra nem volt jogosult – a bevallott 13.475.000 Ft (számítás: 13.942.000 Ft-467.000 Ft) adóalap után 2014. negyedévben 3.638.000 Ft (számítás: 3.764.000 Ft-126.000 Ft.) ÁFA fizetési kötelezettség terheli I.r. és VIII.r. vádlottakat, melynek nem tettek eleget (szakértői vélemény 97. oldal, 64010/71/2015. bü. számú nyomozati iratok 4. melléklet 93-94. lap 8./ pont 5. bekezdése).”

[238] - az elsőfokú ítélet 25. oldalának [67-68] bekezdését kiegészíti azzal (7/m-7/n tényállási pont), hogy:

„A cég70 által 2014. IV. negyedévben befogadott számlák vonatkozásában megállapítható, hogy:

A cég70 4.270.000 Ft adóalap után 1.153.000 Ft ÁFA-kötelezettséget vallott be értékesítést terhelő (fizetendő) általános forgalmi adóra vonatkozóan.

Beszerzést terhelő (levonható) ÁFA tekintetében a gazdasági társaság 2.622.000 Ft adóalap alapján 708.000 Ft előzetesen felszámított ÁFA-t vont le, azonban ezt beszerzéseket alátámasztó bizonylatokkal nem igazolta, így jogosulatlanul csökkentette adófizetési kötelezettségét ezen összeggel.

A gazdasági társaság továbbá az előző negyedévből áthozott 126.000 Ft összegű csökkentő tételt számolt el jogosulatlanul, melynek adóalapja 467.000 Ft.

Mindezek figyelembevételével 3.088.000 Ft adóalap után (számítás: 2.622.000 Ft+467.000 Ft=3.089.000 Ft.; korábbi kerekítésből adódó eltérés) 834.000 Ft ÁFA (708.000 Ft.+126.000 Ft.= 834.000 Ft.) adókülönböt terheli az I.r. és VIII.r. vádlottat, melyet nem fizetettek meg. (szakértői vélemény 85. oldal, 97. oldal, 64010/71/2015. bü. számú nyomozati iratok 4. melléklet 223. lap 5./ pont 1. bekezdése, 6./ pont 1. bekezdése, 227. lap 12./ pont, 230. lap táblázat 102. lap 18./ pont)

Mindezek alapján I. és VIII.r. vádlott 2014. I.-IV. évben összesen 10.622.000 Ft-tal (számítás: 2.296.000 Ft+3.854.000 Ft+3.638.000 Ft+834.000 Ft) csökkentette ÁFA-fizetési kötelezettségét.”

[239] - Továbbá az elsőfokú ítélet 25. oldalának [69] bekezdését akként pontosítja, hogy: „A jogosulatlanul be nem fizetett ÁFA összege, így a vagyoni hátrány 2013. évben 1.671.000 Ft, 2014. évben:10.622.000 Ft, összesen: 12.293.000 Ft.”

[240] - az elsőfokú ítélet 26. oldalának [76] bekezdését akként pontosítja, hogy „Szja tv. 28. § (1) bekezdés).

[241] - az elsőfokú ítélet 31. oldalának [90] bekezdésében helyesen az „I. és VIII.r. vádlott, mint a cég75, képviselői...”

[242] - az elsőfokú ítélet 33. oldalának [99] bekezdését kiegészíti azzal, hogy „Terhelt1 I.r. vádlott az okozott vagyoni hátrányt a bírósági szakban 2020. június 9. napján 36.000.000 forint letétbe helyezésével, valamint 2020. október 21. napján 7.323.090 forint NAV számlára történő befizetéssel, teljes mértékben megtérítette.” (elsőfokú iratok 26. sorszám alatti bevételi értesítő, valamint másodfokú iratok 14. sorszám alatti 2025. március 13. napján kelt NAV tájékoztató).

[243] Az így kiegészített és pontosított tényállás már megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta, ugyanis a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.).

[244] Az elsőfokú bíróság indokolásának érdemi részét (33. oldalának [100] bekezdésétől) helytállóan a vádlottak vallomásának bemutatásával kezdte, majd azoknak a tanúvallomásoknak, végül az okiratoknak a megjelölésével folytatta, amelyek a védekezésüket teljes mértékben megcáfolták.

[245] Helytállóan hangsúlyozta, hogy Terhelt1 I.r. vádlott védekezése elsősorban arra irányult, hogy a televízióműsora „megköveteli a méltó lakáskínézetet”, ezért mivel egyrészt a megvásárolt anyagokat a lakásfelújításra fordították, másrészt az ingatlanak nem ő, személy szerint a tulajdonosa, véleménye szerint nem kötelezhető adófizetésre. Azt elismerte, hogy a lakásfelújítással a cég bevétele jelentősen nőtt. Az okirat-hamisítás kapcsán azzal védekezett, hogy Terhelt13 egy „szenvédélybeteg ember”, és „ezért kellett helyette megtennie mindent”. A gépkocsi vásárlásokkal kapcsolatban pedig, hogy „csak olcsón” akart autót venni, de nem ért az áfa-jogszabályokhoz.

[246] Terhelt2 II.r. vádlott szintén arra hivatkozott, hogy „csak olcsón” akart autót vásárolni. Hozzáteve, hogy ugyanez a szándék vezérelte a ház felújításánál. Hangsúlyozta,

hogy nem tévesztett meg senkit. A helység²ⁱ ingatlan eladása vonatkozásában az volt a védekezése, hogy csupán édesapja, és lánya érdekében járt el, tagadva, hogy egyéb érdekelt^{28nak} az ingatlan árát ő javasolta volna. Vádlott-társa, Terhelt⁷ vallomását „érékeltetlennel” tartotta, az adózási problémák kapcsán pedig a könyvelők felelősségét emelte ki.

[247] Terhelt⁷ VII.r. vádlott védekezése szerint a szlovák cég^{27.-t} szándéka volt megvásárolni, és működtetni. Azon vallomását, melyben éppen ellenkezőjét állította azzal magyarázta, hogy megijedt a rendőrök határozott fellépésétől. I.r. és II.r. vádlotthoz fűződő kapcsolatáról is ellentmondásosan számolt be.

[248] Terhelt⁸ VIII.r. vádlott, I.r. vádlott apósa, mindvégig hangsúlyozta, hogy a cégvezetéshez nem ért, és csak családja érdekében vállalta el a cégvezetői feladatokat. Elmondta azt is, hogy amit veje elévett iratokat, azt aláírta.

[249] Terhelt⁹ IX.r. vádlott hangsúlyozta, hogy az cég^{67-nek} nem volt a tulajdonosa, és a piackutatást elvégezte, azaz a kiállított számlák mögött valós gazdasági események zajlottak le. Vádlott-társairól elmondta, hogy Terhelt¹² rendezett anyagi körülmények között él, bár Terhelt¹¹nek valóban voltak alkoholproblémái. A cégek (cég¹⁶, cég¹³⁷ és a cég¹⁷) vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a bűnügyi zárlat miatt lettek felszámolva. Azt elismerte, hogy Terhelt¹³ot elvitte az ügyvédhez, valamint, hogy Terhelt¹³ és Terhelt⁸ ezt megelőzően nem ismerték egymást.

[250] Terhelt¹⁰ X.r. vádlott a cég⁷⁷ Kft ügyvezetőjeként arról számolt be, hogy mikor megvásárolta a céget, akkor már élt a szerződés a cég⁷⁵-vel, de a munkát a cég⁷⁶. végezte el. Hangsúlyozta, hogy a szerződés szerinti tevékenységet elvégezték, és a CD lemezt is legyártatták. A számlázás módjára csak „technikai okokból” került sor oly módon, hogy minden egy számlában szerepelt, és azt osztották szét a két cég között. Ezzel szemben az adóhatósági eljárásban nem tudott érdemi nyilatkozatot tenni a cég⁷⁷ Kft-ről, a bírósági eljárásban pedig írásban azt vallotta, hogy ő csak aláírta a kérdéses számlát, ugyanakkor a tevékenységet elvégezte, vagy az alvállalkozóval (cég⁷⁶-vel) elvégeztette.

[251] Terhelt¹¹ XI.r. és Terhelt¹² XII.r. vádlott abban az időben Terhelt⁹ IX.r. vádlott „munkásai” voltak. Mindketten egyezően arról nyilatkoztak, hogy az ügyvezetésük alatt álló cégeket (cég¹⁷, cég⁶⁷.) tevékenységük során IX.r. vádlott „tanácsai” alapján látták el, illetve ő irányította. Terhelt⁹ IX.r. vádlott tehát minden szerződéskötéskor, pénzátvételkor jelen volt, és személyezeti kérdésekben is IX.r. vádlott döntött. A könyvelővel is IX.r. vádlott tartotta kapcsolatot, a számlákat XI.r., és XII.r. vádlott csak aláírta. Terhelt¹² XII.r. vádlott hozzátette, hogy néhány esetben nem volt alkalma aláírni a számlát, de ennek ellenére magáénak ismeri el az aláírásokat. A cég⁷⁰ és cége kapcsolatáról annyit mondott, hogy ő és Terhelt⁸ írtak alá, de mindent Terhelt¹ I.r. és Terhelt⁹ IX.r. vádlott intézett.

[252] A vádlottak fenti tagadó vallomásával szemben helyesen értékelte az őket terhelő, a korábban jogerősen elítélt, Terhelt¹³ nyilatkozatait (elsőfokú ítélet 36. oldal [109] bekezdésétől 37. oldal [112] bekezdéséig).

[253] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének teljesítését, és a bizonyítékok részletes ismertetését követően tényállási pontonként külön-külön kifejtette mérlegelő és logikai értékelő tevékenységét az ítélet 62. oldalának [177] bekezdésétől 69. oldal [209] bekezdéséig.

[254] A vádlottak védekezésével szemben az 1. és 2. tényállási pontban szereplő cselekmények kapcsán helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a gépjárművásárlások mögött minden alkalommal I.r., és II.r. vádlottak álltak. Így a látszólag jogszerű adásvételi eljárásban I.r. és II.r. vádlott az érdekeltségi körükbe tartozó cégeken keresztül áfa-mentesen

vásárolták meg a gépjárműveket. A törvényszék helytállóan értékelte a bizonyítékokat, így a lehallgatási anyagot, a tanúk, és az egyéb okirati bizonyítékok (cég193, cég194, cég4 nyilatkozata, cég7 házipénztár adatai, cég8 II.r. vádlottnak adott meghatalmazása, cég196. iratanyaga). A védelmi érvelése, miszerint egyes autókereskedő cégek is kínálhatnak adóelkerülésre irányuló, jogszabályba ütköző konstrukciókat, nem alapozza meg a terheltek magatartásának jogszerűségét, és nem teszi azt törvényessé.

[255] E körben helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy I.r. és II.r. vádlott bűnös tudattartamát a lehallgatási anyag is egyértelműen alátámasztja, azonban azok idézése az elsőfokú ítéletben elmaradt, melyet az ítéltábla az alábbiak szerint pótol: így a 2015. augusztus 18. napi, közlemény2 sorszámú közleményben (64010-22/2016.bü. számú nyom. iratok 30. kötet 118. o.) I.r. vádlott arról beszél, hogy a használt autókkal az a baj, hogy „ÁFA-t nem tudunk csalni, sajnos”; továbbá hangsúlyozza, ha az autót szlovákra vagy németre veszik, akkor nekik nincs ÁFA-juk. A 2015. szeptember 23. napján elfogott, közlemény3 számú, közleményben (nyom. iratok 30. kötet 201-202. o.) I.r. vádlott elmondja, hogy nem csak a papírokat, hanem magát az autót is muszáj kivinni Németországba, mivel „nagyon figyelnek”. A 2016. január 12. napi, közlemény4 sorszámú közleményben (nyom. iratok 30. kötet 291. o.) Terhelt2 II.r. vádlott arról tájékoztatja Terhelt1 I.r. vádlottat, hogy megalakult egy szlovák cég, „ha akarsz valamit venni, kocsit vagy valamit, jó az, be lett jegyezve”.

[256] Az elsőfokú bíróság a tényállásban helyesen jelölte meg, hogy az I.r. vádlott az általa okozott 19.362.316,- forintot a vádemelésig teljes egészében megtérítette, míg a II.r. vádlott az okozott 39.365.392,- forint vagyoni hátrányt a bíróság letéti számlájára befizette (elsőfokú ítélet 9. oldalának [22] és 11. oldalának [26] bekezdésének utolsó mondata).

[257] A 3. tényállási pontban szintén helytállóan hangsúlyozta, hogy a kihallgatott tanúk (tanú20, tanú19, tanú24, tanú21, tanú22, tanú53, tanú26, tanú18) valamennyien arról számoltak be, hogy Terhelt2 II.r. vádlott minden alkalommal maga fizette ki az anyagot, a számlák vevőjeként azonban külföldi cégeket jelölt meg. II.r. vádlott ezen magatartásával elkerülve az áfa fizetést, nettó áron vásárolta meg az árut. A kiállított számlák megtévesztő voltára az ítélet 64. oldalának [184] bekezdésében logikus megállapításokat tett, mely a másodfokú bíróság számára meggyőző volt. A tényállásban helyesen jelölte meg, hogy a II.r. vádlott az okozott 4.399.661,- forint vagyoni hátrányt a bíróság letéti számlájára befizette (elsőfokú ítélet 12. oldalának [28] bekezdésének utolsó mondata).

[258] A 4. pontban lévő cselekmény (helység2i ingatlaneladás) vonatkozásában szintén helytállóan jutott arra az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt2 II.r. vádlott a cég62 közbeiktatásával akarta elkerülni, hogy gyermekének, egyéb érdekelt20nak személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezzen az adásvétel okán. A cselekményben élettársa, Terhelt4 is részt vett. A cég140 képviselője, tanú1 tanú pedig részletesen beszámolt az adásvételi szerződés megkötésének körülményeiről. II.r. vádlott ezzel a magatartásával 4.684.000 forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek. Azt azonban elmulasztotta feltüntetni, hogy II.r. vádlott a bírósági eljárásban szintén megtérítette, melyet az ítéltábla pótol.

[259] A tényállás 5. pontjában a törvényszék az elsőfokú bíróság okszerű és megalapozott következtetésre jutott, mikor megállapította, hogy Terhelt2 II.r. vádlottnak a látszólagos foglalkoztatási viszony kialakításának célja kifejezetten a táppénz jogosulatlan megszerzése volt. Mindezt főként okirati bizonyítékok támasztották alá, illetve azok hiánya. Ezen magatartásával II.r. vádlott rendszeres haszonszerzésre törekedve 754.835,- forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek 2015. január hótól 2016. május 31. napjáig. A törvényszék azonban elmulasztotta rögzíteni, hogy a II. r. vádlott a bírósági eljárás során ugyancsak teljesítette a megtérítést, amely hiányosságot az ítéltábla pótolta

[260] A történeti tényállás 6. pontjában szereplő cselekmény kapcsán a törvényszék helyesen utalt rá, hogy az eljárás megszüntetésének nem volt helye (elsőfokú ítélet 73. oldalának [218] bekezdése). A védelem érvelésével szemben, az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a bírósági gyakorlat szerint a magyar állampolgárt a külföldön elkövetett cselekményéért – ha az a magyar törvény szerint büncselekmény – a magyar jog szerint kell felelősségre vonni, akkor is, ha az adott büncselekmény külföldön nem minősül büncselekménynek (BEH1973.301.1). A bizonyítékok alapján (lehallgatási anyag, a vádlott adóbevallása, cégbírói iratok) egyértelműen megállapítható volt, hogy Terhelt7 VII.r. vádlottnak egyáltalán nem állt és nem is tudta volna a cég27. ügyvezetőségét ellátni.

[261] Az elsőfokú bíróság igen logikusan és követhetően értékelte a bizonyítékokat a 7-10. tényállási pontokban szereplő cselekmények kapcsán együttesen. Ennek alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy Terhelt1 I.r. és apósa, Terhelt8 VIII.r. vádlottak, a cég70 nevében eljárva a társaság bevételszerző tevékenységével össze nem függő számlákat fogadtak be, mellyel jogosulatlanul csökkentették a cég általános forgalmi adó fizetési kötelezettségét. Ezen cselekményükhöz pedig Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r., és Terhelt12 XII.r. vádlottak szándékosan segítséget nyújtottak. A védelem által hiátusként megfogalmazott adóbevallásokat az ítéltábla az igazságügyi adó- és járulékszakszertő szakvéleménye, és a nyomozati iratok mellékletei alapján feltüntette a tényállásban, pontosítva a 7. tényállásban rögzített cselekményekkel okozott vagyoni hátrány összegét.

[262] E körben az ítéltábla kiemeli, hogy a cégtörvény, és a vonatkozó polgári jogi szabályok szerint társaságon kívüli személy, az ügyvezető által adott meghatalmazással egyedi ügyekben képviselheti a társaságot, azonban ez kizárólag hiteles cégeljárás nyilatkozattal (a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány), illetve az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintával együtt hatályos, ennek hiányában álképviselő állhat fenn, mely az általa kötött szerződések semmisségéhez, illetőleg érvénytelenségéhez vezetnek. A meghatalmazást a cégbírósághoz be kell jelenteni. A Fővárosi Ítéltábla eseti döntése szerint pedig a gazdasági társaság vezető tisztviselője ügyvezetési feladatait személyesen köteles ellátni. Az ügyvezetőnek személyesen kell meghoznia az ügyvezetés körébe tartozó döntéseket, így arra sincs lehetőség, hogy az ügyvezetés teljes feladatát meghatalmazással másnak átadja [Ptk. 3:22. § (3) bekezdés, BDT2021.4357.]. Mindezek alapján az, hogy Terhelt1 I.r. vádlott, mint törvényes, teljeskörű meghatalmazott járt volna el a cég75 nevében, Terhelt8 VIII.r. vádlott, illetve Terhelt13 helyett, jogszerűtlen. Ugyanez metódus igaz, az cég137, és a cég17 vonatkozásában is, mely Terhelt12 XII.r., illetve Terhelt11 XI.r. vádlott ügyvezetése alatt állt, de valójában Terhelt9 IX.r. vádlott vezette. Minderre a törvényszék a gazdasági társaságokról szóló törvény felhívásával az ítéletben helyesen utal (elsőfokú ítélet 65. oldalának [189] bekezdése).

[263] Ekként a Terhelt9 IX.r. és Terhelt12 XII.r. vádlott által képviselt cég67-vel közvéleménykutatási feladatra kötött szerződés, CD lemez elkészítése, és forgalmazása, külföldi fellépések megszervezése; a Terhelt10 X.r. vádlott képviselt cég77 Kft-vel kötött szerződés alapján a reklám elkészítése; a Terhelt11 XI.r. vádlott által képviselt cég78-vel kötött szerződés alapján az építőipari kivitelezés, ajtócsere; a cég94-től terembérlés; a cég108 részéről egyéb érdekelt26 fogászati kezelése vonatkozásában helyesen és a formállogika szabályai szerint állapította meg a törvényszék, hogy nem a cég érdekkörében merültek fel, vagy meg sem valósultak. Helytállóan jutott arra a végkövetkeztetésre is, hogy a cég70 léte arra szolgált, hogy Terhelt1 adómentesen jusson bevételhez. Az a vádlotti védekezés, hogy „mindenki így csinálja”, pedig nyilvánvalóan nem negligálhatja az adójogszabályok szigorát, és azok betartásának kötelezettségét valamennyi adózó részéről.

[264] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a megállapításra, hogy Terhelt1 I.r. vádlott és Terhelt8 VIII.r. vádlott, a cég70 nevében eljárva 2013., és 2014.

években valótlan tartalmú, a társaság bevételszerző tevékenységével össze nem függő számlák befogadásával jogosulatlanul csökkentette az ÁFA fizetési kötelezettségét, összesen, a szakvélemény és az iratok szerint pontosítva: 12.293.000,- forint vagyoni hátrányt okozva a költségvetésnek. Ehhez Terhelt9 IX.r. vádlott 5.391.361,- forint, Terhelt10 X.r. vádlott 2.121.732,- forint, Terhelt12 XII.r. vádlott 2.255.000,- forint, Terhelt11 XI.r. vádlott 3.136.000 forint erejéig szándékosan segítséget nyújtottak (elsőfokú ítélet 25. oldalának [69] bekezdésétől 26. oldalának [74] bekezdéséig).

[265] Az egészségügyi hozzájárulási adó (EHO) kapcsán helyes álláspontot fejtett ki a törvényszék, mikor rögzítette, hogy a cég75-t ezen adófajta fizetési kötelezettsége is fennállt. Ekként a társaságnak 2013. évben összesen 2.935.000 forint összegű, míg 2014. évben 13.603.000 forint összegű adófizetési kötelezettsége keletkezett, melyet I.r. és VIII.r. vádlottak elmulasztottak megfizetni (8. tényállási pont).

[266] Szintén logikusan, és az adójogszabályoknak megfelelően állapította meg azt is, hogy a cég70 esetében melyek voltak azok a valótlan tartalmú számlák, melyek nem a társaság bevételszerző tevékenységéhez kapcsolódtak, hanem Terhelt1 I.r. vádlott érdekében merültek fel, ezáltal egyéb jövedelemhez juttatva, mely után összesen 7.287.479,- forint személyi jövedelemadó (SZJA) fizetési kötelezettsége keletkezett (9. tényállási pont). Mindehhez Terhelt8 VIII.r. vádlott szándékosan segítséget nyújtott: a számlák, szerződések, teljesítési igazolás aláírásával.

[267] Helyesen rögzítette, hogy 2014. december 12. napján Terhelt8 VIII.r. vádlott eladta üzletrészét Terhelt13nak. Ezután pedig a bizonyítékokat együttesen és külön-külön is értékelve helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy Terhelt13nak nem állt szándékában a cég átvétele, működtetése, mivel sem anyagi helyzeténél, sem jogi és gazdasági ismereteinél, sem üzleti tapasztalatánál fogva nem volt abban a helyzetben, hogy egy társaság önálló és tényleges átvételére alkalmas legyen. A valótlan tartalmú cégbejegyzéshez Terhelt1 I.r., és Terhelt9 IX.r. vádlottak aktívan részt vettek. Továbbá a valótlan „átadás-átvételi jegyzőkönyv” tanúként Terhelt2 II.r. vádlott szerepelt, melyet Terhelt1 I.r. vádlott ügyvédje közreműködésével a felszámolóbiztos részére elektronikus formában eljuttatta. I.r. vádlott a felszámolóbiztosnak közvetlenül átadott még két egyéb, valótlan tartalmú okiratot (10 tényállási pont).

[268] Végül a 11. tényállási pontban az elsőfokú bíróság okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy I.r. vádlott lánya, és VIII.r. vádlott unokája, egyéb érdekelt26nek a fogászati kezelésével kapcsolatban összesen 2.125.333,- forint személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezett, melynek bevallása, és befizetése elmaradt. A cselekményhez I.r. és VIII.r. vádlott szándékosan segítséget nyújtottak a cég75-n keresztül.

[269] Mindezen megállapításait mérlegelés útján a törvényszék helyesen összegezte ítéletének 69. oldalának [209] bekezdésében, hogy a vádlottak a jogszabályi „kiskapukat” kihasználva az államnak fizetendő adó összegét csökkentették.

[270] A törvényszék számot adott arról is, hogy az egymásnak ellentmondó, a bírósági szakban módosított tanúvallomások közül melyeket tekintette ítélezése alapjául elfogadhatónak, továbbá részletesen kifejtette azt is, hogy a szakértői véleményeket és a szakértők tárgyaláson tett nyilatkozatait milyen körben, illetve mely részeikben vette figyelembe.

[271] Összességében a lehallgatási anyag, az okiratok, és a tanúvallomások tartalmát egyenként és egymással ütköztetve is értékelte, ítélete indokolásából egyértelműen nyomon követhető, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyeket irányadónak tekintett. A

mérlegelő tevékenysége során alapos és ésszerű indokát adta annak, hogy az ellentétes bizonyítékok közül melyiket tekintette hitelesnek, továbbá logikus, követhető és áttekinthető érveléssel mutatta be azt is, hogy miért jutott a levont végkövetkeztetésre.

[272] A tényállás megállapításához vezető logikai folyamatot érthetően és átláthatóan ismertette, így a másodfokú bíróság számára ellenőrizhető volt, hogy melyik tényt pontosan melyik bizonyítékra alapította.

[273] Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy a megalapozott tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok rendelkezésre álltak, azokat az elsőfokú bíróság megvizsgálta és kellő részletességgel értékelte, bizonyíték értékelő tevékenysége során logikai hibát nem ejtett.

[274] A fellebbezések indokolásában leírtak jelentős részére az elsőfokú ítéletben megtalálható a törvényszék határozott és helytálló válasza. Önmagában az a körülmény, hogy a vádlottak és védőik egy része nem fogadja el az elsőfokú bíróságnak az ítéltábla által is helyesnek tartott okfejtését, indokait, illetve mérlegelését, még nem kötelezi a másodfokú bíróságot arra, hogy részletesen megismételje az elsőfokú bíróság érvrendszerét.

[275] A védők a bizonyítékokból levont törvényszéki következtetésekkel szemben megfogalmazott ellenvéleményei az elsőfokú bíróság helytálló mérlegelési tevékenységét támadták, amelyek a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethettek eredményre.

[276] A törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás során a lehallgatási anyagból, a tanúvallomásokból, okirati bizonyítékokból és szakvéleményekből nyert adatok egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága a másodfokú bíróság megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségessé tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021. 35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok zártláncúsága az elsőfokú bíróság indokolásból ellenőrizhető, továbbá egyértelműen beazonosítható, hogy a törvényszék hogyan jutott el a vádlottak bűnösségére levont végkövetkeztetéséhez.

[277] A tényállásból a törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és a vádlottak cselekményeinek minősítése is megfelelt a büntető anyagi jogi rendelkezésnek. Helytálló jogi álláspontot fejtett ki a költségvetést károsító bűncselekmény minősítése kapcsán is.

[278] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy – a védelmi érveléssel szemben – az elsőfokú ítélet rendelkező része, a történeti tényállás és a bizonyítékok értékelése nem mutat ellentmondást, ugyanis a törvényszék egyetlen vádpont tekintetében sem hozott felmentő rendelkezést, az I. r. vádlott bűnösségét a 7. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán is megállapította. Kétségtelen azonban, hogy az elsőfokú ítélet 74. oldalának [219] bekezdésében a jogi indokolásra tartozó részben a törvényszék I. rendű vádlott vonatkozásában elmulasztotta megjelölni a 7. tényállási pontot, ekként az ítéltábla a jogi indokolást ezzel kiegészíti.

[279] Ugyanakkor valós az a védelmi felvetés, hogy a törvényszék nem rögzítette a törvényi egységet képező költségvetési csalás büntette körében az egyes tényállási pontokhoz kapcsolódó elkövetői alakzatokat. Így az ítélet jogi indokolását – I.r., II.r. és VIII.r. vádlottak vonatkozásában – az ítéltábla akként egészíti ki, hogy az elsőfokú ítélet 73. és 74. oldalán a

[219] bekezdésében költségvetési csalás büntettének közvetett tettesi elkövetése az 1. tényállási ponthoz, társtettesi elkövetése a 7. és 8. tényállási ponthoz, míg tettesi elkövetése a 9. tényállási ponthoz kapcsolódik; valamint az elsőfokú ítélet 74. oldalának [220] bekezdésében írtakat akként pontosítja, hogy a közvetett tettesi elkövetés a 2. és 4. tényállási pontokra, a tettesi elkövetés pedig a 3. és 5. tényállási pontokra vonatkozik; továbbá az elsőfokú ítélet 74. oldalának [222] bekezdésének első mondatából mellőzi, hogy „részben”.

[280] A jogi minősítés körében helyesen indult ki a bíróság abból, hogy a költségvetési csalás büntetténél a tettesi magatartások törvényi egységet képeznek, hiszen a társtettség és a közvetett tettség egyaránt a tettség körébe tartozó alakzat, továbbá, hogy ugyanazon elkövető tettesi és részesi cselekményei nem alkotnak törvényi egységet (BH2017.388., EBH2019.B.6. I. pontja).

[281] Szintén helyesen foglalt állást a törvényszék, amikor az irányadó tényállás alapján I., II.r., VIII. és IX.r. vádlottak költségvetést károsító bűncselekményét üzletszerűen elkövetettnek minősítette. Ugyanis az kialakult joggyakorlat szerint a költségvetési csalás bűncselekménye vonatkozásában az üzletszerűség megállapításának nem akadály, hogy a bűncselekmény törvényi tényállásán belül értékelésre kerülő különböző elkövetési magatartások törvényi egységet alkotnak (BH2015.59.).

[282] Az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a gépjárművásárlások kapcsán a vádlottak szándéka kezdettől fogva a gépjárművek belföldi, családtagok általi megszerzésére irányult, így a közösségi értékesítés ténylegesen az ÁFA megfizetésének elkerülését célozta. A fiktív cégláncolatból a gépjárművek igen rövid időn belül a egyéb²³ családhoz kerültek, így valójában belföldi értékesítés történt, amely után az ÁFA-fizetési kötelezettség már az első értékesítéskor keletkezett. A cégek pedig I.r. vádlott megtévesztő magatartása miatt nem tettek eleget adófizetési kötelezettségüknek. (BH 2019.92., Bfv.330/2022/27.).

[283] Helyesen rögzítette a törvényszék azt a dogmatikai elvet, hogy a költségvetési csalás bűncselekményi egységét a vádemelés időpontja zárja le, ezért valamennyi addig megvalósult tényállásszerű részcselekmény a törvényi egység körébe tartozik, függetlenül attól, hogy eltérő adó- és járuléknemekre vonatkozott, illetve önállóan nem minősülne bűncselekménynek. A minősítés szempontjából a részcselekményekkel összességében okozott vagyoni hátrány irányadó (BH2018.162.). Ebből következően az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a 100.000 forintot el nem érő ÁFA-tartalmú számlákat is a vagyoni hátrány meghatározásakor.

[284] Fontos hangsúlyozni, hogy az 1/1999. BJE szerint, ha a Btk. Különös Részben az adott cselekmény kerettényállásának egyes elemeit kitöltő igazgatási norma változása akkor alapozhatja meg az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény visszaható hatályú alkalmazását, ha a kötelezettség megszűntetésével vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti.

[285] Tehát az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy jutott elkövetéskor hatályban volt, az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (továbbiakban Eho törvény) 2. §-a és (3) § (1) bekezdés a) pontja alapján a cég⁷⁰-t egészségügyi hozzájárulás (EHO) fizetési kötelezettség is terhelte. Így bár a fizetési kötelezettséget megállapító Eho törvény 2018. december 31. napjával hatályát veszítette, ugyanakkor 2019. január 1. napjától szociális hozzájárulási fizetési kötelezettség áll fenn az összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után a szociális hozzájárulás adóról szóló 2018. évi LII. törvény (továbbiakban Szochó törvény) 1. § (1) bekezdése szerint.

[286] A Szoccho törvény. 3. § (2) bekezdése szerint: amennyiben az Szja tv. szerint egyéb jövedelemnek minősülő jövedelem kifizetőtől származik, akkor az adófizetésre kötelezett a kifizető. A törvény indokolása rögzíti, hogy a törvény a kifizetői közterhek közül a szociális hozzájárulási adó és az egészségügyi hozzájárulás összevonását rendeli, emellett a más törvényben szabályozott.

[287] A jelen ügyben tehát az idézett jogszabályi rendelkezések és a törvény indokolása alapján egyértelműen megállapítható, hogy az adófizetési kötelezettség nem szűnt meg, így az elsőfokú bíróság a 8. tényállási pontban szereplő cselekményben is törvényesen mondta ki bűnösnek I.r. és VIII.r. vádlottakat.

[288] A 10/b. és 10/c. tényállási pontok kapcsán a törvényszék helyesen állapította meg, hogy az I.r. (és VIII.r.) által elkövetett a 36. Bk. vélemény alapján a közbizalom elleni bűncselekmény folytatólagos, mivel a valótlan tartalmú okiratokat ugyanazon jogviszonyból (felszámolási eljárás) eredő jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására ismételten felhasználta.

[289] Az elsőfokú ítélet nem tartalmaz azonban kifejezett utalást arra, hogy az elkövetéskori vagy az elbíráláskori jogszabályt alkalmazta, azonban a régi és az új Btk. büntetési tételeinek azonossága, valamint az általános szabályok érdemi változatlansága folytán – figyelemmel arra is, hogy a 2023. szeptember 1-jétől hatályos módosítás kizárólag a pénzbüntetés napi tételének összegét emelte – valamennyi vádlott esetében a főszabály szerinti, elkövetéskor hatályos büntetőtörvény alkalmazandó.

[290] Az I.r. vádlott és védője is többször hangsúlyozták, hogy Terhelt1 az elsőként benyújtott vádemelésig teljes mértékben megfizette a vagyoni hátrányt, míg a másik vádirat közlése előtt a nyomozó hatóságtól és az ügyészségtől is kérték, hogy a megállapított vagyoni hátrányt jelentősen túllépő összegű készpénz lefoglalásának részbeni feloldását, abból a célból, hogy lehetőség legyen a büntetés kiszabása során a büntetése korlátlan enyhítésnek (védő kérelme a 64010/71/2015.bü. számú irat I. kötet 459. oldalán, 2017. október 31. napján). Ezen érveléssel kapcsolatban az ítéltábla kiemeli, hogy az elkövetéskor (2016. év) hatályos Btk. 396. § (8) bekezdése alapján a büntetése korlátlan enyhítéséből kizárt, ha a bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követik el. Mindezek alapján I.r. vádlottal szemben még abban az esetben sem lehetett volna a korlátlan enyhítést alkalmazni, amennyiben a vádemelésig valamennyi vagyoni hátrányt megfizeti. Ugyanakkor a büntetés kiszabása során jelentős hatású enyhítő körülmény, hogy Terhelt1 I.r. vádlott a vádemelést követő rövid időn belül az okozott vagyoni hátrányt teljes mértékben megfizette.

[291] Azt helyesen rögzítette a törvényszék, hogy Terhelt1 I.r. vádlott a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekményeket felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el, annak elrendelésére azonban - figyelemmel Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontjára, mivel azok végrehajthatósága elévült – nincs helye (elsőfokú ítélet 75. oldalának [235] bekezdése). Azt azonban elmulasztotta feltüntetni, hogy Terhelt9 IX.r. vádlott is próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt állt a jelen eljárásban elbíralt bűncselekmények elkövetésekor, melyet az ítéltábla az alábbiak szerint pótol: Terhelt9 IX.r. vádlottat a Kiskőrösi Városi Bíróság 9.B.15/2012/11. számú és a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 2013. június 13. napján jogerős 2.Bf.447/2012/3. számú határozatával csalás büntette miatt 9 hó végrehajtásában 2 évre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. A Bv. tv. 28. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel IX.r. vádlott esetében is elévült a büntetés végrehajthatósága.

[292] Helytállóan rögzítette azt is (bár vádlotti megjelölés nélkül), hogy az I.r. és IX.r. vádlottakat a marasztaló első- és másodfokú határozatok a 64010-22/2016. bü. számú nyomozati iratok 10. kötet 275-310. oldalán fellelhetők, azonban erkölcsi bizonyítványukban

már nem szerepelnek az adatok. Az ezzel kapcsolatos okfejtésével (elsőfokú ítélet 77. oldalának [242-243] bekezdéseiben) egytértett az ítéltábla az alábbiakkal kiegészítve:

[293] Ugyanis a jelen hatályos büntető jogszabály az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alkalmazhatósága szempontjából sem kedvezőbb, mivel a 2024. augusztus 1. napjától hatályos Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás (a továbbiakban: büntügyi nyilvántartási rendszer) tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése értelmében az e törvény szerint a korábbi elítéléshez fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények nem minősülnek az (1) bekezdés szerinti hátrányos jogkövetkezménynek. Hozzáteve, hogy a büntetőjogi jogkövetkezményeket megalapozó korábbi elítélés adatait elsősorban a büntügyi nyilvántartási rendszer adatai alapján kell megállapítani. Mindez azt jelenti, hogy 2024. augusztus 1. napjától hatályos Btk. szerint az elítéléshez fűződő büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények addig alkalmazhatók, amíg a korábbi elítélés a büntügyi nyilvántartásban szerepel, addig a büntető anyagi jogi jogkövetkezmények a nyilvántartási időn túl is megállapíthatók, feltéve, hogy a terhelt büntethetősége még nem szűnt meg. Utóbbi tekintetében nem pusztán a visszaesés, hanem egyéb hátrányos anyagi jogi rendelkezések (például a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése a Btk. 87. § b) pontja alapján) is figyelembe veendők és alkalmazhatók.

[294] Itt tér ki az ítéltábla azon ügyészi érvelésre, mely szerint már az anyagi jogszabályok módosítását megelőzően is ezen szabályok voltak érvényesek, és ezt mind a jogalkotás (A miniszteri indokolásban megjelenő „megerősítem” szócskával), mind a joggyakorlat (Kúria Bhar.924/2017/21. számú határozata, illetve a Debreceni Ítéltábla Bf.34/2025/7. és Bf.550/2024/23. számú eseti döntései) alátámasztja. Ekként az ügyészi álláspont szerint törvénysértő I.r. és IX.r. vádlottakkal szemben ismételt végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést kiszabni.

[295] A büntetettek nyilvántartásába felvett adatokat a mentesítés időpontjáig kell nyilvántartani (2009. évi XLVII. törvény 13. §). A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatok nyilvántartási idejét a törvény differenciáltan határozza meg. Amennyiben a nyilvántartási idő letelt, az adatokat a nyilvántartásból törölni kell, azok fel nem használhatók. Ekkortól kezdve tekinthetjük tehát teljesen mentesültnek a korábban elítélt személyt. Ugyanezen jogszabályhely 18. § (3) bekezdésének a) pontja alapján a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, de végrehajtásában felfüggesztett vagy részben felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig kell nyilvántartani.

[296] Az ítéltábla kiemeli, hogy a Btk. 2024. augusztus 1-ei módosítása előtti joggyakorlatot egyértelműen a Kúria a BH2019.154. számon közzétett döntése határozta meg. Ebben a Kúria rámutatott, hogy nem állapítható meg hátrányos jogkövetkezmény – a visszaesést kivéve – olyan elítélésre alapítottnak, amelyet a büntügyi nyilvántartás nem tartalmaz, és ilyen elítélésre a bizonyítékok értékelése körében sem lehet hivatkozni. A határozat [27] bekezdésében hangsúlyozza, hogy „az eljáró bíróságok azonban figyelmen kívül hagyták a büntető anyagi jog azon szabályát, miszerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat a közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben [Btk. 97. § (2) bek. 1. mondat]”. A Kúria a határozat [28] bekezdésében folytatva az

érvelését egyértelművé teszi, hogy „ez alól egyetlen kérdésben lehetséges az eltérés: a visszaesés és az ahhoz fűződő, e törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 389. §-a szerint, az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a büntügyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandók, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek [Btk. 97. § (2) bek. 2. mondat].” Folytatva a határozat [30] bekezdésében rögzíti, hogy „a Btk. 97. § (2) bekezdés 1. mondatának törvényi parancsa megkerülhetetlen, ami azt jelenti, hogy amely adatot a büntügyi nyilvántartás már nem tartalmaz, az nem létező adatnak tekintendő.” A határozat [31] bekezdésében pedig hangsúlyossá tette: „mindezen az sem változtat, hogy a jogerős ítélet a terhelt büntügyi nyilvántartás által már nem tartalmazott, ezért anyagi jogilag nem létező adatait - törvénytörő módon beszerezve - a tényállás részévé tette és értékelte.”

[297] Megjegyzi az ítéltábla, hogy jelen ügyben az elsőfokú bíróság – az ügyészi érveléssel szemben –helytállóan nem tüntette fel az ítéleti tényállásában, I.r. és IX.r. vádlott személyi része körében a nyilvántartásból már törölt elítélésüket, így azt a másodfokú bíróságnak sem volt szükséges mellőznie.

[298] Az egységes joggyakorlatot meghatározó Kúriai döntés, a Bhar.564/2021/11. számú határozat, melyben a „Kúria ugyanakkor a védő e körben kifejtett hivatkozása alapján megállapítja: a Btk. 97. § (2) bekezdése nem csak azt mondja ki, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, és ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben; hanem azt is, hogy a visszaesés és az ahhoz fűződő, e törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények a Be. 389. §-a szerint, az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a büntügyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandók, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek.”

[299] A Kúria Bfv.1069/2021/6. számú határozata pedig éppen a jelen üggyel nagyfokú hasonlóságot mutatva, annak [58] bekezdésében ismét egyértelműen kimondja, hogy a Btk. 97. § (2) bekezdése szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. A visszaesés és az ahhoz fűződő, e törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények a Be. 389. § szerint, az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a büntügyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandók, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek.

[300] Ugyanezen Kúriai határozat [59] bekezdésében folytatva a gondolatmenetét kifejti, hogy „ebből következően az I. rendű terhelt korábbi büntetése az elsőfokú ítélet meghozatalakor (2019. március 29. napján) - mivel az adatok törlése még nem történt meg - súlyosító körülményként értékelhető volt, míg a másodfokú határozat meghozatalakor (2021. június 11.) az adattörlés miatt már nem volt figyelembe vehető (a felfüggesztett szabadságvesztés visszaesést nem alapozhat meg).”

[301] Az esetlegesen jogértelmezési vitát megelőzve, ugyanakkor az egységes gyakorlatot biztosítva a Kúriai határozat [60] bekezdésében rögzíti, hogy „továbbra is irányadó e tekintetben a BH 2019.154. számú eseti döntésben kifejtett álláspont, amely szerint nem állapítható meg hátrányos jogkövetkezmény - a visszaesést kivéve - olyan elítélésre alapítottnak, amelyet a büntügyi nyilvántartás nem tartalmaz, és ilyen elítélésre a bizonyítékok értékelése körében sem lehet hivatkozni. Tehát a korábbi, a büntügyi nyilvántartásból a döntéshozatal idejére már törölt felfüggesztett szabadságvesztésre tekintettel az újabb ügyben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése nem kizárt, és súlyosító körülményként sem vehető figyelembe. Ez a helyzet abban az esetben is, ha a nyomozás

során beszerzett nyilvántartási adatok között még a korábbi elítélés szerepelt (mivel ennek csak a visszaesés szempontjából lehet jelentősége).”

[302] Ugyanezen jogi álláspontot tükrözi a Kúria Bfv.1182/2018/5., a Kúria Bfv.150/2023/6. számú, a Kúria Bfv.1218/2023/10. számú és a Kúria Bfv.1233/2023/8. számú határozata is.

[303] A Kúria joggyakorlát áttekintve tehát az ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy – a nyilvános ülésen a fellebbviteli ügyész által felhívott egyetlen Kúriai határozatot kivéve – teljesen egységes volt a jogértelmezési álláspont a tekintetben, hogy a korábbi, a bűnügyi nyilvántartásból a döntéshozatal idejére már törölt büntetés nem vehető figyelembe az ítélelhozatalkor, azaz a felfüggesztett szabadságvesztésre tekintettel az újabb ügyben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése nem kizárt.

[304] Ezt követően a másodfokú bíróság áttekintette az országos joggyakorlatot is, majd összegzésképpen ugyanerre a következtetésre jutott. Így, a teljesség igénye nélkül, néhány a joggyakorlatot meghatározó döntést idézve:

[305] A Debreceni Ítéltábla Bf.77/2024/12. és Bf.230/2023/14. számú határozataiban rögzítette, hogy „a vádlott büntetett előélete pedig azért nem súlyosít, mert a bűnügyi nyilvántartásból időközben a korábbi elítélések már törlésre kerültek, így a vádlott terhére nem vehetők figyelembe a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján.”

[306] A Fővárosi Ítéltábla Bf.342/2022/14. számú határozatában a jelen ügygel átfedésben lévő esetet megvizsgálva arra jutott, hogy „az erkölcsi bizonyítvány adatai szerint a hátrányos jogkövetkezmények alatt állók nyilvántartásából Terhelt2 II. r. vádlott előzményi elítélésének adatait - így azt is, hogy a Heves Megyei Bíróság számsor11 számú ítéletével, mely a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság számsor12 számú ítéletével 2008. december 9. napján emelkedett jogerőre, testi sértés büntette miatt 1 év 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette - törölték, az nem szerepel a bíróság által lekért erkölcsi bizonyítványban sem. Amennyiben a bíróság Terhelt2 II. r. vádlottal szemben az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseit alkalmazta volna, a Btk. 97. § alapján ezen elítélést nem lehetne a korábbi büntetések között feltüntetni és nem lehetne figyelembe venni a büntetés kiszabása körében sem.”

[307] Lényegében jelen ügyben az elsőfokú bíróság az ítélet 77. oldalának [242] bekezdésében ugyanezt a jogértelmezést fogalmazta meg, melyet a másodfokú bíróság is teljes mértékben osztott.

[308] Folytatva a joggyakorlat elemzését, a Debreceni Ítéltábla Bf.306/2022/48. számú határozatának [42] bekezdésében kifejtette, hogy „III. rendű vádlott esetében az indokolás [11] bekezdésében rögzített, a Nyíregyházi Városi Bíróság 17.Bk.531/2012/2. számú határozatával történt elítéltetésre utalást a törvényszék mellőzte. A mellőzésre azért volt szükség, mert a másodfokú bíróság által beszerzett bűnügyi nyilvántartás (erkölcsi bizonyítvány) e büntetését már nem tartalmazta (BH2019.154. I., Btk. 97. § (2) bekezdés).”

[309] Ezzel hasonló jogértelmezési álláspontot fogalmazott meg a Debreceni Ítéltábla Bf.365/2020/136. számú, Bf.603/2020/9. számú, és Bf.452/2021/11. számú határozataiban.

[310] A Debreceni Ítéltábla Bf.356/2017/13. számú határozatában megfogalmazta azt is, hogy „a II. rendű vádlott elítélései közül az ítéltábla mellőzte a 2. sorszám alatt feltüntetettet. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 97. §-ának (2) bekezdése ezt egyértelműen előírja. A két büntető törvény kombinatív alkalmazásának tilalmát tiszteletben tartva az ítéltábla a mellőzés alapjaként felhívja a 144/2008. (XI. 26.) AB határozatot,

amelyre tekintettel került sor a bünygyi nyilvántartási rendszerről szóló 2009. évi XLVII. törvény megalkotására. A közhiteles nyilvántartásban már nem szereplő elítélések adatai semmilyen formában nem használhatók fel, mert az ilyen adatokat meg kellett semmisíteni.”

[311] A határozatok részletes ismertetése, és pontos idézése nélkül megállapítható, hogy az országos gyakorlat – különösen a Fővárosi Ítéltábla Bf.298/2023/27. számú, a Fővárosi Ítéltábla Bf.175/2023/18. számú, Fővárosi Ítéltábla Bf.85/2022/6. számú, a Debreceni Ítéltábla Bf.496/2017/8. számú, a Debreceni Ítéltábla Bf.105/2019/5. számú, a Fővárosi Ítéltábla Bf.18/2025/24. számú, a Fővárosi Ítéltábla Bf.23/2025/8. számú, a Fővárosi Ítéltábla Bf.32/2025/16. számú, a Fővárosi Ítéltábla Bf.168/2020/17. számú (erre hivatkozott I.r. védője a perbeszédben), a Pécsi Ítéltábla Bf.12/2024/25. számú, a Pécsi Ítéltábla Bf.7/2024/15. számú, a Pécsi Ítéltábla Bf.67/2023/36. számú, a Szegedi Ítéltábla Bf.67/2024/21. számú, a Szegedi Ítéltábla Bf.45/2024/16. számú határozatában – a jelen esettel összhangban álló, paralel jogértelmezést alakított ki.

[312] Az ítéltábla azonban szükségesnek tart még három, a jelen ügygel teljes koherenciában álló határozatot idézni. Tekintettel arra, hogy mindhárom döntés meghatározó volt az anyagi jogi, dogmatikai álláspontra a Btk. 97. § (2) bekezdésének értelmezésében, valamint, mivel az első ügyben az I.r, a második ügyben a VIII.r. vádlott, és a harmadik idézett esetben V.r. vádlott ugyancsak felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el a bűncselekményt.

[313] A Debreceni Ítéltábla Bf.301/2019/19. számú határozatában rögzítette, hogy „I. r. vádlottnál a szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztését kizártnak találta a törvényszék, mellyel kapcsolatosan az ítéltábla megjegyzi, hogy helytelenül utalt ekkor a Btk. 86. § (1) bekezdés b) pontjára, annak c) pontja helyett. Az ítéltábla által beszerzett friss erkölcsi bizonyítvány viszont már nem tartalmazza a Pesti Központi Kerületi Bíróság ügyszám2 számú - a felfüggesztés kizárását megalapozó - ítéletet, melyre figyelemmel az nem kizárt. Az ítéltábla a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdései alkalmazásával I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését kettő évi próbaidőre felfüggesztette, mivel alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.”

[314] A Fővárosi Ítéltábla Bf.26/2024/10. számú határozatában arra jutott, hogy „...a Btk. 97. § (2) bekezdés rendelkezései szerint a személyi körülmények közül mellőzte a vádlott büntetett előéletére vonatkozó megállapítást és a korábbi büntetésére vonatkozó adatokat, amelynek indoka, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott elítélés a bünygyi nyilvántartásban már nem található, hozzáteendő az már az elsőfokú bíróság által az ítélet kihirdetését megelőzően 2023. október 30-án beszerzett erkölcsi bizonyítványban (213/8. számú utóirat) sem szerepelt. A határozat [73] bekezdésében folytatta, mely szerint a Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat a hiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg.

[315] Hangsúlyozva ezután a határozat [74-75-76-77] bekezdéseiben megállapította, hogy „jelen esetben VIII. rendű vádlott nem minősül visszaesőnek, ezért az elbírálás idején hatályos bünygyi nyilvántartási adatok figyelembevételével kellett volna az elsőfokú bíróságnak eljárni, azok pedig nem tartalmazzák törvényszék által felhívott elítélést. Miután a Btk. 97. § (2) bekezdése szerint - visszaesést kivéve - nem állapítható meg hátrányos jogkövetkezmény olyan elítélésre alapítottan, amelyet a bünygyi nyilvántartás nem tartalmaz, ilyen elítélésre a bizonyítékok értékelése körében sem lehet hivatkozni, tehát a korábbi a bünygyi nyilvántartásból a döntéshozatal idejére már törölt felfüggesztett szabadságvesztésre tekintettel az újabb ügyben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése nem kizárt és súlyosító körülményként sem vehető figyelembe (Kúria Bfv.1069/2021/6). Mindezek

okán a másodfokú bíróság mellőzi a bűnösségi körülmények [150] közül, hogy súlyosít VIII. rendű vádlott büntetett előélete. Mellőzi továbbá annak megállapítását is, hogy a vádlott esetében kiszabott szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel [156]. Végül a [80] bekezdésében a jelen ügygel egyező döntést hozott: „Tekintettel ugyanakkor az e vádlott esetében is értékelendő kedvező személyi körülményekre, alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, így VIII. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását az ítéltábla a Btk. 85. § (1) alapján a (2) bekezdésben meghatározott tartam szerinti próbaidőre felfüggesztette.”

[316] A Szegedi Ítéltábla Bf.652/2023/8. számú határozatának [70] bekezdésében paralel döntést hozott, mikor rögzítette, hogy „Terhelt2 V. rendű vádlott esetében mellőzte a súlyosító körülmények közül a büntetett előéletet és a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidéje alatt elkövetést, mivel annak már nincsen tényállásbeli alapja. Majd a [72-73] bekezdéseiben szintén arra jutott, hogy „...a vádlottak büntetlen előéletére, beismerő vallomására, tevékeny megbánásukra és a jelentős időmúlásra tekintettel további enyhítésre látott lehetőséget, ezért a Btk. 82. § (2) bekezdés b) és c) pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazásával az I. rendű vádlott esetében két évre, az V. rendű vádlott esetében egy évre enyhítette a szabadságvesztés tartamát, mert a büntetési célok ilyen tartamú szabadságvesztések kiszabásával is elérhetők. Az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel nem szükséges a szabadságvesztés azonnali végrehajtása sem, ezért a másodfokú bíróság a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján az I. rendű vádlott szabadságvesztésének végrehajtását négy év, az V. rendű vádlott szabadságvesztésének végrehajtását kettő év próbaidőre felfüggesztette.”

[317] Mindezek alapján az ítéltábla a joggyakorlat áttekintését követően arra a határozott álláspontra jutott, hogy az anyagi jogszabályok módosítását megelőzően – azaz 2024. augusztus 1. napjáig – az országos bírósági gyakorlat következetesen fenti értelmezést képviselte döntéseiben.

[318] Megjegyzi az ítéltábla, hogy az ügyész perbeszédében az akkor hatályos döntések közül mindössze egyetlen kúriai határozatra tudott érdemben hivatkozni, szemben a fentebb felsorakoztatott, országos viszonylatban is egységesnek tekinthető korábbi ítélkezési (Kúriai, és táblabírói) gyakorlattal. Az ügyész által hivatkozott Debreceni Ítéltábla döntései pedig már a 2024. augusztus 1-jei módosítást követően születtek (2025. június 12-én, illetve 2025. július 12-én). Az ítéltábla egyetért azzal, hogy a módosítást követően nemcsak lehetőség van figyelembe venni, hanem figyelembe is kell venni a korábbi, a nyilvántartásból már törölt elítéléseket is, amennyiben a bíróság hivatalos tudomással bír azokról, akár más forrásból (különösen nyomozás során szerzett erkölcsi bizonyítványból, ítélet-kiadmányból vagy az iratból). Ugyanakkor az ítéltábla álláspontja szerint a jogszabály-módosítás célja nem lehet az, hogy a bíróságok gyakorlatában korábban ismeretlen és ténylegesen nem létező értelmezést visszamenőlegesen, utólag, a terhelt hátrányára érvényesítsen.

[319] Mindezek alapján – egyetértve az elsőfokú bírósággal – az ítéltábla megállapította, hogy az elkövetéskori Btk. alapján I.r. és IX.r. vádlottakkal szemben a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása nem volt törvénytörő, ugyanakkor a jelenlegi anyagi jogszabályok már nem adnának rá lehetőséget.

[320] A bünteteskiszabási tényezők és a reális belső arányosság szem előtt tartásával vizsgálta meg a másodfokú bíróság a büntetés kiszabását érintő fellebbezéseket. Az elsőfokú bíróság a BK.56. véleményben foglaltaknak megfelelően, azonban némileg hiányosan értékelte a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket.

[321] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglevő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[322] Az elkövetés óta eltelt időtartammal kapcsolatban a törvényszék nem fejtette ki jogi álláspontját, és csupán VII.r. vádlott esetében jelölte meg, mint enyhítő körülmény.

[323] Az ítéltábla rögzíti, hogy az időmúlás és az eljárás elhúzódása nem azonos fogalmak. Az időmúlás az enyhítő körülmények sorába tartozik, a cselekmény elkövetése és a jogerős elbírálás között időt jelöli. Ehhez képest a büntetőeljárás elhúzódása a büntetés mértékét nevesítetten, kompenzációs jelleggel csökkentő enyhítő körülmény, amely tartam a terhelttel szembeni megalapozott gyanú közlésétől a jogerős elbírálásig tart (ÍH 2023. 51.).

[324] A hosszabb idő eltelte az időszerű büntetés hatékonyságának a sérelmét jelenti. Az 56. BK vélemény III./10. pontja értelmében minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető, ezért az eddig kifejtettek alapján jelen ügyben a lassan 10 éves időmúlást, mindképpen enyhítő körülményként kell figyelembe venni valamennyi vádlott javára.

[325] Az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatában írtakra is figyelemmel pedig a büntetéskiszabás során annak is kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani az eljárás vádlottaknak fel nem róható elhúzódásának. Jelen ügyben a cselekmények elkövetése óta eltelt és a vádlottak terhére szintén nem róható – jelenleg lassan 5 évet meghaladó – extrém időmúlás is jelentős enyhítő körülmény.

[326] Az ítéltábla nyomatékosan hangsúlyozza, hogy az 56. BK vélemény III./10. pontja szerint enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt, továbbá nagyobb a nyomatéka.

[327] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett büntettnak megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[328] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, mind a társadalom többi tagját, mind a tettest vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[329] Az időmúlás nyomatékát pedig tovább növeli az elsőfokú ítélet kihirdetése után eltelt további kettő és fél év.

[330] Az ügyesség fellebbezésében foglaltakra vonatkozóan pedig az ítéltábla e helyütt mutat rá, hogy az 56. BK vélemény III/11. pontja értelmében az elszaporodottság kizárólag akkor vehető figyelembe súlyosító körülményként, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált vagy ahhoz hasonló bűncselekmények száma az elkövetéskor a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha a számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. Jelen ügyben tehát ilyen tényszerűen rögzített adatok hiányában nem értékelhetőek súlyosító körülményként a vádlottak terhére, így azt mellőzi II.r. vádlott vonatkozásában is. A többi vádlott tekintetében ugyanis az elsőfokú bíróság sem értékelte.

[331] Egyetértve az ügyésszel, I.r. és VIII.r. vádlott esetében súlyosít a részben folytatatólagos elkövetés, míg IX.r., X.r., XI.r. és XII.r. vádlottak vonatkozásában enyhít a bűnszegédi elkövetés (56. BK vélemény III/5. és III/6. pontjai).

[332] I.r. és VIII.r. vádlott javára enyhítő körülmény, hogy az okozott vagyoni hátrány az alsó határ, míg II.r. vádlott esetében súlyosító, hogy a felső határ közelében van (56. BK vélemény III/3. pontja).

[333] A büntetlen előélet az elsőfokú bíróság által megjelölt II.r., VII.r., VIII.r. és X.r. vádlotton kívül valamennyi vádlott esetében értékelhető.

[334] I.r. vádlottnál enyhít a szakértő által megállapított személyiségzavara, míg VIII.r. vádlott esetében az idős kora (56.BK vélemény II/4. pont).

[335] Ami a büntetés kiszabását illeti, a törvényszék megfelelően értékelte I. r., II. r., VIII., és IX.r. vádlottak személyi társadalomra veszélyességét, az általuk megvalósított bűncselekmények tárgyi súlyát, a bűnösségük fokát és a büntetés kiszabásánál irányadó egyéb körülményeket is akkor, amikor velük szemben egyenként szabadságvesztés büntetést alkalmazott.

[336] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy az I.r., és II.r. vádlott büntetlen előéletére, a rendkívüli időmúlásra, és a teljes vagyoni hátrány megtérülése okán indokolt volt az enyhítő szakasz alkalmazása is. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a II.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény büntetési tételkerete kettő évtől nyolc évig terjed, így a törvényszék bár feltüntette ítéletében (elsőfokú ítélet 76. oldal [236] bekezdésében) az enyhítő szakasz alkalmazását, azonban a törvényi minimumot szabta ki vele szemben. Ugyanakkor a már említett enyhítő körülményekre figyelemmel az ítéltábla a – helyesen: Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontja értelmében – II.r. vádlottal szemben indokoltnak látta a szabadságvesztés mértékének enyhítését. Ugyancsak az idős korú, büntetlen előéletű, és a cselekményekben marginálisabb szerepet játszó VIII.r. vádlott esetében is lehetőséget látott a szabadságvesztés tartamának a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával, 1 év 6 hónapra történő enyhítésére. Az ítéltábla álláspontja szerint az I.r. és IX.r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama igazodik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, és alkalmas a büntetési célok elérésére is, így annak sem súlyosítása, sem enyhítése nem szükséges.

[337] A szabadságvesztére ítélt I.r., II.r., VIII.r. és IX.r. vádlottak esteében az igen jelentős időmúlásra, és a vagyoni hátrány megtérítésére figyelemmel indokolt volt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése, és annak tartamát azonban, a másodfokú bíróság szintén az extrém, már az elsőfokú ítélet óta is újabb 2 és fél év időmúlás okán, az I.r., II.r. és IX.r. vádlottak vonatkozásában 3-3 évre enyhítette.

[338] Helyesen utalt a törvényszék az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozatára, mely szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen.

[339] Az ítélezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986). A Kúria az EBH 2018. B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következményeket is.

[340] Mindezen szempontokat figyelembe véve a törvényszék helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlottak nem érdemesek ezen kivételes jogintézményre, az előzetes mentesítésre. Ennek az elsőfokú bíróság által felsorakoztatott indokaival maradéktalanul egyetértett az ítéltábla (elsőfokú ítélet 77. oldal [243] bekezdésének második mondata).

[341] A szabadságvesztés büntetés börtön fokozatának meghatározása, továbbá – annak végrehajtása esetén – a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés is törvényes, az elsőfokú bíróság helyesen tüntette fel ítéletében, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előírásokon alapulnak.

[342] Az ítélet belső arányossága indokolta, hogy az ítéltábla VII. r., X.r., XI.r. és XII.r. vádlott esetében, a közel 10 évvel ezelőtti, közokirat-hamisítást büntette, valamint bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, az ítéltábla álláspontja szerint ma már olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a Btk. szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, ezért velük szemben az ítéltábla a Btk. 63. § (1) bekezdés a) pontjában, és a Btk. 64. §-ában írt megrovást alkalmazott, míg a próbára bocsátó rendelkezést mellőzte.

[343] A haszonszerzési célzatra figyelemmel az elsőfokú bíróság által I.r, II.r., és IX.r. vádlottal szemben a kiszabott pénzbüntetés alkalmazása is törvénynek megfelelő. Az elsőfokú ítéletben meghatározott napi tételek számát azonban a vádlottak konkrét személyében és cselekményeiben megnyilvánuló társadalomra veszélyességre figyelemmel 200-200 napi tételre csökkentette. Míg az elsőfokú bíróság által meghatározott pénzbüntetés egy napi tétel összege igazodik az iratok alapján megállapítható vagyoni helyzetükhöz.

[344] A Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a foglalkozás gyakorlásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el. Az I.r., II.r., VIII.r. és IX.r. vádlottakkal szemben tehát törvényes e büntetés alkalmazása is, azonban ennek tartamát a szabadságvesztés próbaidejéhez igazította a másodfokú bíróság.

[345] Továbbá a törvényszék elmulasztotta feltüntetni a pénzbüntetés és a foglalkozástól eltiltás büntetés törvényhelyét, így azt pótolja az ítéltábla: előbbi a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontján, míg utóbbi az e) pontján alapul.

[346] A törvényszék az eljárás alatt lefoglalt bűnjelekről, így az I.r., és II.r. vádlott által befizetett pénzösszegekről is helyesen rendelkezett. Egyetértett az ítéltábla azzal is, hogy mivel a teljes vagyoni hátrány megtérült, így I.r. vádlottal szemben további vagyonekobzásnak nincs helye (elsőfokú ítélet 75. oldalának [235] bekezdés utolsó mondata).

[347] Elmulasztott azonban rendelkezni I.r. vádlottól a nyomozás során 2017. április 13. napján Bü.64010/22/2016. bü. számon (nyomozati iratok 20. kötet 1. oldalán lévő 2019. augusztus 15. napján kelt Összesített bűnjeljegyzék 1. sorszáma alatt) 710.000 forint lefoglalásának megszüntetéséről, így ezt pótolta a másodfokú bíróság.

[348] Továbbá az I.r. vádlottól további 193.800.000 forintból a már visszaadott (elsőfokú bíróság által 93.800.000 forint, másodfokú bíróság által 50.000.000 forint) még fennmaradó összeget 50.000.000 forintra korrigálta, és pontosította a pénzbüntetésre, és bűnügyi költségre visszatartandó részt. Az elsőfokú bíróság adós maradt ezen intézkedés jogszabályhelyének megjelölésével, melyet az ítéltábla pótol: Be. 323. § (1) bekezdés alapján a terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonek Kobzás vagy bűnügyi költség biztosítására vissza lehet tartani, erről az ügydöntő határozatban kell rendelkezni. Valamint a 2024. március 1. napjától hatályos Be. 321. § (5a) bekezdése értelmében figyelmeztette a jogosultakat az át nem vett dolog állam tulajdonába kerüléséről.

[349] Az ítéltábla a lakcímnnyilvántartó adataiból megállapította, hogy a X.r vádlott érvényes lakcíme megváltozott, így a Be. 10. § (1) bekezdés 11. pontja alapján, utalva a Be. 184. § (2) bekezdés e) pontjára, helyesbítette ezen adatot.

[350] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Balassagyarmati Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[351] Az ítélet ellen a fellebbezés további lehetőségét a Be. 615. §-a kizárja.

Budapest, 2025. év szeptember hó 16. napján

Dr. Rédey Géza s.k., a tanács elnöke

Dr. Kertész Andrea s.k., előadó bíró

Dr. Kovács Katalin s.k., bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 9.B.38/2020/333. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.33/2025/27. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt8 VIII.r., Terhelt9 IX.r. Terhelt10 X.r., Terhelt11 XI.r. és Terhelt12 XII.r. vádlott vonatkozásában 2025. év szeptember hó 16. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. év szeptember hó 16. napján

Dr. Rédei Géza s.k.

a tanács elnöke